SPEKTRUM

Časopis zo života rímskokatolíckej farnosti Víťaz

ročník 22
November 2021
číslo 9

„Sila kresťanskej nádeje“

Myšlienky pápeža Františka v deň Spomienky na všetkých verných zosnulých, 2. novembra 2020

„Sila kresťanskej nádeje“

„Jób - zdrvený, ba na pokraji svojej existencie pre chorobu, čo mu rozožrala kožu, takmer na prahu smrti, takmer bez tela - Jób má jednu istotu a vyslovuje ju: «Ja viem, že môj Vykupiteľ žije a ako posledný bude stáť nad prachom» (Jób 19,25). Vo chvíli, keď to s Jóbom ide stále viac dolu vodou, je tu to objatie svetla a tepla, ktoré ho uisťuje: Ja uvidím Vykupiteľa. Týmito očami ho uzriem. «Vtedy ho ja, veru, ja sám uvidím. Moje oči ho uzrú, a nie iný» (Jób 19,27).

Táto istota, vo chvíli už takmer na pokraji života, je kresťanská nádej. Je to nádej, ktorá je darom: my ju nemôžeme vlastniť. Je to dar, o ktorý musíme prosiť: «Pane, daj mi nádej!» Je toľko mrzkých vecí, ktoré nás ťahajú k zúfaniu, k uvažovaniu, že všetko speje k definitívnej porážke, že po smrti nebude nič... A hlas Jóba sa opäť a opäť ozýva: «Ja viem, že môj Vykupiteľ žije a ako posledný bude stáť nad prachom! [...] Moje oči ho uzrú, a nie iný», moje vlastné oči.

«Nádej nesklame» (Rim 5,5), povedal nám Pavol. Nádej nás priťahuje a dáva nášmu životu zmysel. Nevidím na druhý breh života, ale nádej je dar od Boha, ktorý nás tiahne smerom k životu, k večnej radosti. Nádej je kotvou, ktorú máme tam na druhej strane, a my, držiac sa lana nachádzame oporu (porov. Hebr 6,18-20). „Ja viem, že môj Vykupiteľ žije a ja ho uvidím“. A toto si opakujme vo chvíľach radosti i vo chvíľach ťažkých, takpovediac vo chvíľach smrti.

Táto istota je dar od Boha, pretože my nikdy nedokážeme mať nádej našimi silami. Musíme o ňu prosiť. Nádej je nezištný dar, ktorý si my nijako nezasluhujeme: je daný, darovaný. Je milosťou.

A potom, Pán toto potvrdzuje, túto nádej, ktorá nesklame: «Všetko, čo mi dáva Otec, príde ku mne» (Jn 6,37). Toto je cieľ nádeje: ísť k Ježišovi. «A toho, kto prichádza ku mne, neodoženiem, lebo som nezostúpil z neba, aby som plnil svoju vôľu, ale vôľu toho, ktorý ma poslal» (Jn 6,37-38). Pán nás prijíma tam, kde je tá kotva. Život v nádeji znamená žiť takto: mocne zachytení, s lanom v ruke, vediac, že tá kotva je tam. A táto kotva nesklame, nesklame.

Dnes, pri myšlienke na toľkých bratov a sestry, ktorí sa pobrali, nám dobre urobí hľadieť na cintoríny a pozerať nahor. A opakovať, ako Jób: „Ja viem, že môj Vykupiteľ žije, a ja ho uvidím, ja sám, moje oči ho budú kontemplovať, a nie iný“. A toto je tá sila, ktorá nám dáva nádej, tento nezištný dar, ktorým je čnosť nádeje. Nech ju Pán daruje nám všetkým.“

ilustračná snímka: Martin Magda

OBSAH

Úvodník 2

KATECHÉZA

Homília pápeža Františka - Prešov ... 4
Príhovor pápeža Františka - Luník ... 6
Homília kard. Duku Košice 10

ROZHOVOR

ICLic. Michal Jenča 14

NÁZORY A SVEDECTVÁ

Novéna k Rožňavskej P. M. 19
Z Cirkvi 20
Sv. Rita 25

SPEKTRUM MLADÝCH

Ahoj, deti! 26
Máš problém? (99. časť) 27
Trampoty v manželstve (157. časť) . 28
Stalo sa , stane sa 29
Prehľad bohoslužieb 30

SNÍMKY

Titulka: Martin Magda
Vnútorná predná: Martin Magda
Vnútorná zadná: Edo Jenča
Martin Magda
Vonkajšia zadná: Martin Magda

SPEKTRUM

Vydáva:
Rímskokatolícky farský úrad
vo Víťaze pre vnútornú potrebu
Za vydanie zodpovedá:
d. o. Marek Hnat so spoločenstvom redakcie
Jazyková úprava: Anna Blizmanová
Grafika: Martin Magda sr.
Redakčný tím: † d. o. Ján Biroš, Zuzana Forišová, Martina Gondová, Žofia Jenčová, Mária Magdová, Peter Stašik, Melánia Tkáčová, Blažej Vaščák
Kontakty: Tel.: 051/79 16 235; 79 16 116
e-maily: **vitaz@rimkat.sk**, **spektrum@rimkat.sk**
www.farnostvitaz.sk
IBAN **SK36 0900 0000 0050 3744 5647**
Redakcia si vyhradzuje právo úpravy textov.

Pane, nauč nás

Pane, nauč nás vychádzať zo seba samých
a vykročiť na cestu hľadania pravdy.
Nauč nás ísť a vidieť,
nauč nás počúvať,
aby sme v sebe nepestovali predsudky,
aby sme nerobili urýchlené závery.
Nauč nás ísť tam, kde nikto nechce ísť,
nájsť si čas na to, aby sme pochopili
a sústredili sa na podstatné,
aby sme sa nenechali rozptyľovať zbytočnosťami,
dokázali odlíšiť klamné zdanie od pravdy.
Daj nám milosť spoznať tvoje príbytky vo svete
a čestne vyrozprávať, čo sme videli.

Vážení čitatelia, pokračujeme v príhovoroch Sv. Otca Františka počas jeho vzácnej návštevy u nás na Slovensku. Mnohí ste sa jej aj osobne zúčastnili. Tieto príhovory chceme v našom farskom časopise zachovať v pamäti tým, že sa budete môcť kedykoľvek k nim vrátiť - prečítať si ich.

Homília pápeža Františka na Božskej liturgii sv. Jána Zlatoústeho v Prešove

„My – hlása sv. Pavol – ohlasujeme Krista ukrižovaného (...), Božiu moc a Božiu múdrosť". Z druhej strany apoštol netají, že kríž v očiach ľudskej múdrosti predstavuje niečo celkom iné: je „pohoršením" a „bláznovstvom" (1 Kor 1, 23-24). Kríž bol nástrojom smrti a predsa z neho vzišiel život. Bol tým, na čo sa nikto nechcel pozerať a predsa nám zjavil krásu Božej lásky. Preto ho uctieva svätý Boží ľud a oslavuje liturgia dnešného sviatku. Evanjelium sv. Jána nás vedie a pomáha nám vstúpiť do tohto tajomstva. Evanjelista totiž stál práve tam, pod krížom. Hľadí na už mŕtveho Ježiša, zaveseného na dreve a píše: „A ten, ktorý to videl, vydal o tom svedectvo..." (Ján 19, 35). Svätý Ján vidí a vydáva svedectvo.

Najprv vidí. Ale čo videl Ján pod krížom? Určite to, čo videli iní: Ježiš, nevinný a dobrý, brutálne zomiera medzi dvomi zločincami. Jedna z mnohých nespravodlivostí, jedna z mnohých krvavých obetí, ktoré nemenia dejiny, jedna z mnohých ukážok, že tok udalostí vo svete sa nemení: dobrí sú odstránení a zlí víťazia a prosperujú. V očiach sveta je kríž prehrou. Aj nám hrozí nebezpečenstvo, že sa zastavíme pri tomto prvom povrchnom pohľade, že neprijmeme logiku kríža; že neprijmeme, že Boh nás zachraňuje dovoľujúc, aby sa na ňom vyzúrilo zlo sveta. Neprijať, alebo len slovami, Boha slabého a ukrižovaného a snívať o bohu silnom a triumfálnom. Je to veľké pokušenie. Koľkokrát túžime po kresťanstve víťazov, po triumfálnom kresťanstve, ktoré by bolo dôležité a významné, oslavované a uctievané. Ale kresťanstvo bez kríža je svetské a stáva sa neplodným.

Svätý Ján videl v kríži Božie dielo. Spoznal v ukrižovanom Kristovi Božiu slávu. Nehľadiac na zdanie videl, že On neprehral, ale je Boh, ktorý sa dobrovoľne ponúka za každého človeka. Prečo to urobil? Mohol si zachrániť život, mohol sa držať obďaleč od našich najbiednejších a najkrutejších dejín. A predsa, chcel vojsť do vnútra, ponoriť sa do nich. Preto si vybral najťažšiu cestu: kríž. Aby nebol na zemi žiadny človek až tak zúfalý, že by sa s ním nemohol stretnúť. Dokonca aj v beznádeji, v tme, v opustenosti, v hanbe za svoju biedu a omyly. Práve tam, kde si myslíme, že Boh nemôže byť, práve tam vstúpil. Aby zachránil kohokoľvek, kto je zúfalý, chcel okúsiť zúfalstvo. Aby sa naša najtrpkejšia beznádej stala aj jeho, zvolal na kríži: „Bože môj, Bože môj, prečo si ma opustil?" (Mt 27, 46; Ž 22,1). Zvolanie, ktoré zachraňuje. Zachraňuje, lebo Boh zobral na seba dokonca aj našu opustenosť. S ním už nie sme viac sami, už nikdy viac.

Ako sa môžeme naučiť vidieť v kríži slávu? Niektorí svätí učili, že kríž je ako kniha, ktorú, treba otvoriť a čítať, aby sme ju spoznali. Knihu nestačí kúpiť, pozrieť sa na ňu a vystaviť si ju doma na peknom mieste. To isté platí pre kríž: je namaľovaný alebo vytesaný na mnohých miestach našich chrámov. Krížikov je nespočetne veľa: na krku, v dome, v aute, vo vrecku. Ale neosoží nám to, ak sa nezastavíme, nezahľadíme na Ukrižovaného a neotvoríme mu srdce, ak sa nenecháme očariť jeho ranami, otvorenými pre nás, ak sa naše srdce nenaplní dojatím a nebudeme plakať pred Bohom, ktorý je zranený z lásky k nám. Ak tak neurobíme, kríž pre nás zostane neprečítanou knihou, ktorej názov a autora dobre poznáme, ale ktorá nemá vplyv na náš život. Neobmedzujme kríž iba na predmet zbožnosti a o to menej na politický symbol alebo na znak náboženského a sociálneho významu.

Z nazerania na kríž vychádza druhý krok: vydávanie svedectva. Keď sa pohľadom ponoríme do Ježiša, jeho tvár sa začne odrážať na našej: jeho črty sa stanú našimi, Kristova láska si nás podmaní a premení nás. Myslím na mučeníkov, ktorí v tomto národe vydávali svedectvo Kristovej lásky vo veľmi ťažkých časoch, keď všetky okolnosti radili mlčať, zostať v bezpečí, nevyznávať vieru. Ale nemohli, nemohli ne-

vydávať svedectvo. Koľko ušľachtilých ľudí trpelo a zomrelo tu na Slovensku kvôli menu Ježiš! Svedectvo naplnené z lásky k Tomu, na koho toľko hľadeli. Tak, až sa mu začali podobať, dokonca aj v smrti.

Myslím aj na naše časy, v ktorých nechýbajú príležitosti vydávať svedectvo. Tu, vďaka Bohu, nie sú kresťania prenasledovaní, ako v mnohých iných častiach sveta. Zosvetštenie a vlažnosť však znehodnocujú svedectvo, kým kríž vyžaduje jasné svedectvo, pretože kríž nechce byť zástavou, ktorú by vystavovali, ale čistým prameňom nového spôsobu života. Aký spôsob? Ten evanjeliový, toho z blahoslavenstiev. Svedok, ktorý má kríž v srdci a nie iba na krku, nevidí nikoho ako nepriateľa, ale všetkých ako bratov a sestry, za ktorých Ježiš dal život. Svedok kríža si nepamätá krivdy z minulosti a nenarieka nad prítomnosťou. Svedok kríža nepoužíva podvodné spôsoby a svetskú moc: nechce vnucovať sám seba a svojich, ale obetovať svoj život za iných. Nehľadá vlastné výhody, aby sa potom ukázal zbožný: toto by bolo náboženstvo pretvárky, nie vydávanie svedectva ukrižovaného Boha. Svedok kríža nasleduje len jednu stratégiu, tú Majstrovu: pokornú lásku. Nestará sa o prízemné víťazstvá, pretože vie, že Kristova láska je plodná v každodennom živote a všetko pretvára, ale zvnútra ako semienko, ktoré padlo do zeme, zomrelo a prináša ovocie.

Drahí bratia a sestry, videli ste svedkov. Zachovajte si milú spomienku na osoby, ktoré vás živili a vychovávali vo viere. Boli to skromní a jednoduchí ľudia, ktorí dali svoj život, milovali až do konca. To sú naši hrdinovia, hrdinovia každodennosti a práve ich životy menia dejiny. Svedkovia plodia nových svedkov, lebo sú darcami života. Takto sa šíri viera: nie mocou sveta, ale múdrosťou kríža; nie štruktúrami, ale svedectvom. A dnes, vo vyzývavom tichu kríža, sa nás všetkých Pán pýta sa aj teba: „Chceš byť mojím svedkom?“

Na Kalvárii stála s Jánom Matka Božia. Nikto nevidel tak ako ona otvorenú knihu kríža a nevydal o tom svedectvo skrze pokornú lásku. Na jej príhovor prosme o milosť obrátiť pohľad srdca na Ukrižovaného. Vtedy naša viera bude prekvitať v plnosti, vtedy naše svedectvo prinesie ovocie.

Preklad 14. septembra (TK KBS)

snímka: Michal Svítok

Príhovor pápeža Františka na stretnutí s rómskou komunitou na Luníku IX

Drahí bratia a sestry, dobré popoludnie!

Ďakujem vám za prijatie a za vaše láskavé slová. Ján pripomenul, čo vám povedal svätý Pavol VI: „Vy v Cirkvi nie ste na okraji... Vy ste v srdci Cirkvi“ (homília, 26. septembra 1965). Nikto v Cirkvi sa nesmie cítiť mimo, alebo daný nabok. Nie je to len spôsob vyjadrovania, je to spôsob bytia Cirkvi. Pretože byť Cirkvou znamená žiť ako povolaní Bohom, znamená to cítiť sa byť vlastníkmi života, byť súčasťou rovnakého tímu. Áno, pretože Boh si nás takto praje, každého iného, ale všetkých zjednotených okolo Neho. Pán nás vidí spolu. Všetkých.

A vidí nás ako deti: má pohľad Otca, pohľad zaľúbenia v každom dieťati. Ak prijmem tento pohľad na seba, naučím sa vidieť dobre ostatných: zistím, že mám vedľa seba ďalšie Božie deti a uznávam ich ako bratov a sestry. Toto je Cirkev, rodina bratov a sestier s tým istým Otcom, ktorý nám dal Ježiša za brata, aby sme pochopili, ako veľmi miluje bratstvo. A túži po tom, aby sa celé ľudstvo stalo univerzálnou rodinou. Vy živíte veľkú lásku k rodine a pozeráte na Cirkev na základe tejto skúsenosti. Áno, Cirkev je domov, je to váš domov. Preto - chcel by som vám zo srdca povedať - ste vítaní, vždy sa cíťte v Cirkvi ako doma a nikdy sa nebojte v nej žiť. Nech nikto nenecháva mimo Cirkvi vás alebo niekoho iného!

Ján, pozdravil si ma so svojou manželkou Beátou: spoločne ste postavili rodinný sen pred vaše veľké rozmanitosti pôvodu, zvyklostí a zvykov. Viac ako mnoho slov, práve vaše manželstvo svedčí o tom, ako konkrétnosť spoločného života môže zbúrať mnoho stereotypov, ktoré sa inak zdajú byť neprekonateľné. Nie je ľahké prekonať predsudky, ani medzi kresťanmi. Nie je ľahké oceniť ostatných, často v nich vidíme prekážky alebo protivníkov a vynášajú sa súdy bez toho, aby sme poznali ich tváre a príbehy.

Počúvajme však, čo Ježiš hovorí v evanjeliu: „Nesúďte“ (Mt 7,1). Evanjelium nesmie byť osladzované, ani zriedené. Nesúďte, hovorí nám Kristus. Koľkokrát naopak nielen hovoríme bez základu alebo z počutia, ale považujeme sa za spravodlivých, keď sme prísnymi sudcami ostatných. Zhovievaví k sebe, neoblomní k ostatným. Ako často sú súdy vlastne predsudky, ako často si to zamieňame! Je to znetvoriť slovami krásu Božích detí, ktorými sú naši bratia. Nemožno redukovať realitu toho druhého na vlastné vopred pripravené modely, nemožno dávať ľudí do schém. Predovšetkým, aby sme ich skutočne poznali, musíme ich rozoznať: uznať, že každý v sebe nosí nepopierateľnú krásu Božieho dieťaťa, v ktorej sa odzrkadľuje Stvoriteľ.

Drahí bratia a sestry, príliš často ste boli práve vy, predmetom predsudkov a nemilosrdných súdov, diskriminačných stereotypov, hanlivých slov a gest. Vďaka tomu sme sa všetci stali chudobnejšími, chudobnejšími v ľudskosti. Na obnovu dôstojnosti potrebujeme prejsť od predsudkov k dialógu, od uzavretia k integrácii. Ako to však urobiť? Nikola a René, pomohli ste nám: váš príbeh lásky sa narodil tu a dozrel vďaka blízkosti a povzbudeniu, ktoré ste dostali. Cítili ste sa posilnení a chceli ste prácu; cítili ste sa milovaní a vyrastali ste s túžbou dať svojim deťom niečo viac.

Tak ste nám zanechali vzácny odkaz: kde je starostlivosť o osobu, kde je pastoračná práca, kde je trpezlivosť a konkrétnosť, tam prichádza ovocie. Nie hneď, časom, ale prídu. Súdy a predsudky len zväčšujú vzdialenosti. Kontrasty a silné slová nepomáhajú. Dávať ľudí do get nič nerieši. Keď sa posilňuje uzavretosť, skôr či neskôr vzplanie hnev. Cesta (hovorí nám život) k pokojnému spolužitiu je integrácia. Je to organický proces, pomalý a vitálny proces, ktorý začína vzájomným poznaním, trpezlivo pokračuje a pozerá sa do budúcnosti. A komu patrí budúcnosť? Môžeme sa pýtať: komu patrí budúcnosť? Deťom. Ony nás majú zorientovať: ich veľké sny sa nemôžu zlomiť o naše bariéry. Chcú rásť spolu s ostatnými, bez prekážok, bez vylúčenia. Zaslúžia si integrovaný život, slobodný život. Práve ony motivujú prezieravé rozhodnutia, ktoré nehľadajú okamžitý súhlas, ale pozerajú sa do budúcnosti každého. Kvôli deťom treba robiť odvážne rozhodnutia: pre ich dôstojnosť, kvôli ich vzdelaniu, aby vyrastali dobre zakorenené vo svojom pôvode, ale zároveň bez toho, aby videli každú možnosť vylúčenú.

Ďakujem tým, ktorí vykonávajú túto integračnú prácu, ktorej sa, okrem toho, že vyžaduje nemálo úsilia, niekedy dostane aj nepochopenie a nevďačnosť, dokonca azda aj v Cirkvi. Drahí kňazi, rehoľníci a laici, milí priatelia, ktorí venujete svoj čas tomu, aby ste svojim bratom a sestrám poskytli všestranný rozvoj, ďakujem! Ďakujem za všetku prácu s tými, ktorí sú na okraji. Myslím aj na utečencov a väzňov.

Zvlášť im, ako aj celému väzenskému prostrediu, vyjadrujem svoju blízkosť. Ďakujem, don Peter, za to, že ste nám povedali o pastoračných centrách, kde nerobíte sociálnu asistenciu, ale osobné sprevádzanie. Ďakujem vám, saleziáni. Pokračujte na tejto ceste, ktorá nevytvára ilúziu, že môže dať všetko a hneď, ale je prorocká, pretože zahŕňa najmenších, buduje bratstvo, zasieva pokoj. Nebojte sa vyjsť v ústrety marginalizovaným. Zistíte, že idete v ústrety Ježišovi. On vás očakáva tam, kde je krehkosť, nie pohodlie; kde je služba, nie moc; kde ide o vtelenie sa a nie o potešenie. Tam je On.

A všetkých vás pozývam, aby ste prekonali strach, rany minulosti, s dôverou, krok za krokom: v poctivej práci, v dôstojnosti zarábania si na každodenný chlieb, v budovaní vzájomnej dôvery. A v modlitbe za seba navzájom, pretože to je to, čo nás vedie a dáva nám silu. Povzbudzujem vás, žehnám vám a prinášam vám objatie celej Cirkvi. Ďakujem. Palikerav!

snímka: Martin Magda

Posolstvo, ktoré nám pápež priniesol, je obohacujúce

Predseda KBS:

Dostali sme jedinečný duchovný dar. Posolstvo, ktoré nám Svätý Otec priniesol, je veľmi obohacujúce. Týmito slovami zhodnotil návštevu pápeža Františka na Slovensku predseda Konferencie biskupov Slovenska, bratislavský arcibiskup metropolita Mons. Stanislav.

Svätý Otec František priniesol na Slovensko mnoho podnetov, ku ktorým budeme mať povinnosť vrátiť sa, aby sme znovu rozmýšľali o tom, čo nám povedal. Arcibiskup Stanislav Zvolenský zároveň hovorí, že vníma veľkú otvorenosť prijímať podnety z tejto návštevy. „To rozhodujúce budeme vidieť v nasledujúcich týždňoch a mesiacoch. Keď bude trošku oslabovať prvý dojem, bude aj na nás, aby sme sa uvedomele s pomocou rozumu a vôle, nielen citov, vrátili k tomu, čo Svätý Otec priniesol a aby sme z toho čerpali," povedal.

Z duchovných posolstiev arcibiskup Stanislav Zvolenský vyzdvihol najmä obe homílie, ktoré Svätý Otec predniesol v Prešove a Šaštíne. „Tieto posolstvá boli o premene človeka utrpením, keď je prežívané s vierou," upozornil. Stanislav Zvolenský rovnako zdôraznil vyzdvihnutie Božieho milosrdenstva pri stretnutí s mladými v Košiciach. Za veľmi silné označil aj stretnutie s ekumenickou radou cirkví a židovskou náboženskou obcou. Hlboké posolstvo malo podľa neho aj stretnutie v Katedrále svätého Martina v Bratislave. „Svätý Otec tam spomínal tri veci. Slobodu, kreativitu a dialóg," pripomenul.

(zdroj: rádio LUMEN/Zaostrené)

Pápež František absolvoval na Slovensku apoštolskú cestu od 12. do 15. septembra. Počas nej navštívil Bratislavu, Košice, Prešov a Šaštín.

snímka: Michal Svítok

Slovenskí jezuiti zverejnili, o čom sa rozprávali s pápežom

Svätý Otec František si myslí, že je potrebné prijímať utečencov, ale nielen to. Treba ich prijať, chrániť, umožniť im vzdelanie a integráciu. Vyplýva to zo súkromného stretnutia pápeža Františka so slovenskými členmi Spoločnosti Ježišovej, ktoré sa uskutočnilo 12. septembra.

Spoločnosť Ježišova zverejnila v utorok rozhovor na svojom webe.

„Všetky tieto štyri kroky sú potrebné, aby sme ich naozaj prijali. Každá krajina musí vedieť, či to dokáže. Ak necháte prisťahovalcov bez integrácie, upadnú do biedy, čo znamená, že ste ich neprijali," povedal pápež.

Fenomén utečenectva podľa jeho slov treba dôkladne skúmať a pochopiť jeho príčiny, najmä geopolitické. „Je dobre, ak pochopíme, čo sa deje v Stredomorí a aké hry hrajú mocnosti, ktoré majú prístup k moru, aby ho kontrolovali a ovládali. Pochopiť príčiny a dôsledky," dodal.

Napätie v slovenskej cirkvi

Jeden z jezuitov povedal pápežovi o vnútornom napätí v katolíckej cirkvi na Slovensku. Spýtal sa pápeža, ako sa stavia k ľuďom, ktorí na neho hľadia podozrievavo. Hlava katolíckej cirkvi poukázala na to, že sú aj ľudia, ktorí majú zlomyseľné poznámky na jeho adresu.

„Občas mi dôjde trpezlivosť. Najmä, keď vynášajú súdy bez toho, aby viedli skutočný dialóg. Tam nič nezmôžem. Ja si idem za svojím, nedám sa vtiahnuť do ich sveta ideí a fantázie. Nechcem tam vstupovať a uprednostňujem kázanie, kážem," povedal pápež.

Poznamenal, že niektorí mu zas vyčítajú, že nehovorí o svätosti. „Vravia, že stále hovorím o sociálnej otázke a že som komunista. Aj napriek tomu, že som napísal celú apoštolskú exhortáciu o svätosti Gaudete et exsultate," povedal slovenským jezuitom.

Pápež odpovedal aj na otázku, čo by malo jezuitom pri ich pastoračnej práci na Slovensku najviac ležať na srdci. Poznamenal, že mu vždy prichádza na um slovo „blízkosť". Jezuitov poprosil o štvorakú blízkosť: blízkosť k Bohu, o vzájomnú blízkosť, o blízkosť biskupovi a pápežovi a o blízkosť Božiemu ľudu, ktorá je podľa slov Svätého Otca najdôležitejšia.

snímka: Michal Svítok

Homília kardinála Duku prednesená 14.9.2021 pri stretnutí sa s mládežou v Košiciach

Drahí prítomní…,

milí priatelia, dievčatá a chlapci, mladé ženy a mladí muži!

Stretávame sa tu, aby sme slávili Eucharistiu vo chvíľach, keď Svätý Otec František chce v čo najväčšom zábere navštíviť na východnom Slovensku Vás, východniarov. Slávi liturgiu s gréckokatolíckou archieparchiou v Prešove, stretáva sa s obyvateľmi rómskej národnosti na Luníku IX. My sa s ním stretneme popoludní tu, na štadióne Lokomotívy, aby nás nielen pozdravil, ale aj posilnil našu vieru a vypočul Vaše svedectvá. Tešíme sa na toto stretnutie s ním.

S košickou metropolou a jej katedrálou som sa stretol po prvý raz v roku 1969, ale chýr o dôležitom centre politického i duchovného a vojenského života som počul už ako chlapec, keď mi otec rozprával o tunajšej vojenskej nemocnici, o starostlivých sestričkách a úteku za pikantnejšou stravou a nápojmi, keď využili priestory cesty, idúce cez nemocničnú kaplnku do mesta. Sú to chlapčenské spomienky, ale Košice s jeho letiskom a výcvikovým strediskom ma psychologicky pripravili na cestu k Vám na východ, keď som z Košíc pokračoval do Prešova, aby som sa podieľal na duchovnej formácii kňazov dominikánov, ktorých v dobe komunizmu tajne vysvätil otec kardinál Ján Chryzostom Korec. Bola to nádherná reťaz rokov, keď som i štyrikrát do roka cestoval k Vám a potom aj do samostatnej Slovenskej republiky.

Som skutočne rád, že sa môžem tu, na tomto štadióne, pozdraviť s Vami, biskupmi, kňazmi, s rehoľníkmi a rehoľníčkami. Predovšetkým ale s Vami, mladými, ktorých veľký pápež svätý Ján Pavol II. nazval budúcnosťou cirkvi. Pre nás, starých, teda i pre mňa, ste tými, ktorým predáva Cirkev, ale i Vaši prarodičia a rodičia, onú pochodeň viery na cestu. Na cestu do života, ktorý je darom. I keď nám, starším, sa niekedy zdá, že sa premenil na hustý prales, v ktorom pretekajú informačné veľtoky, riečky a potôčiky, niekde sú i močiare, ale rovnako aj krásne čistinky posiate kvetmi.

Stretáme sa dnes, keď cirkev slávi sviatok Povýšenia Svätého kríža. Kríž, to je naše logo, nás kresťanov. Naše pomenovanie – kresťania – je vďaka cyrilo-metodskej misii odvodené od slova kríž – krst. Za-

snímka: Martin Magda

snímka: Martin Magda

čneme teda pri kríži, v ktorého znamení sme boli obmytí krstnou vodou. Kríž v jazyku Nového zákona, v Evanjeliu, je označený slovom stauros, čo znamená stĺp, kôl. Bol to však popravovací nástroj, ktorý vymysleli Peržania. Na smrť na kríži boli posielaní najväčší zločinci, predovšetkým zradcovia. Používal sa termín „zavesiť na drevo“, pretože príčina smrti udusením je obdobná ako na šibenici, no je dlhotrvajúca, krvavá, pomalá, strašne bolestivá, spojená s neprekonateľnými úzkosťami. Chceme sa teda my vychvaľovať či hrdiť týmto znamením? Asi väčšina z nás cíti istý odpor, bolesť a úzkosť. Práve preto kresťania nepoužívali ako svoje prvé poznávacie znamenie kríž, ale symbol ryby. Jednotlivé písmená slova ICHTYS v gréckej abecede hovoria: Ježiš Kristus, Boží Syn, Spasiteľ.

Prvé zobrazenie ukrižovaného Krista nájdete v rímskom chráme svätej Sabíny na dverách z piateho storočia, kde je ale Kristus ukrižovaný na múre z tehál. Som rád, že je tu s nami otec kardinál Jozef Tomko, ktorému patrí bazilika svätej Sabíny, o ktorej bola reč! Som rád, že je tu.

Pred tromi rokmi, keď tu v Košiciach bola blahorečená Anka Kolesárová, Vaša vrstovníčka, mučenica, Vám posielal pozdrav. A bol to pozdrav muža, dnes najstaršieho žijúceho kardinála na svete, ktorého dlhý život bol a je službou Ukrižovanému Ježišovi Kristovi, Božiemu Synovi, Spasiteľovi.

Kto počúval jeho príhovor pri jeho zlatom kňazskom jubileu, bol uchvátený krásou jeho slov i hĺbkou jeho kňazskej duše. Pamätáte si ešte jeho slová o Vašej Anke Kolesárovej? Nezomrela na kríži. Sme a predovšetkým Vy ste deťmi živého obrazu. Nechajte si teraz vo svojej obrazotvornosti premietnuť, čo prežívala vo svojej dievčenskej a panenskej statočnosti, keď na ňu mieril samopal sovietskeho vojaka a následne prišla dávka guliek, ktoré ukončili život jednej z Vás. Pokiaľ by žila, bola by tu určite s nami, ale patrila by k tým najstarším účastníkom. Bola to vlastne súčasníčka otca kardinála Tomka.

Slávime sviatok Povýšenia Svätého kríža. Sprvoti sa kríž objavuje na štítoch légie cisára Konštantína. Archeológovia a historici tvrdia, že to bol vlastne Ježišov monogram chíró, čiže spojenie gréckych písmen X (chí) a P (ró). Mimochodom, takýto kríž našli i v rodisku svätého Martina v Szombathelyi. Avšak kríž nie je iba onen stojaci kôl. On má tiež priečne brvno. Kríž je a bude i pre Vás vždy križovatkou. Jeho vertikála, stojace brvno, pozdvihuje nás z tejto zeme smerom hore, pretože človek je bytosť, ktorá hľadá

snímka: Martin Magda

cestu k výšinám. Človek je tiež bytosť, ktorú Boh vybavil tým veľkým darom, tou iskričkou Božieho sveta, darom Ducha, dušou, ktorej sa dotkol a povolal k životu každého z nás. A túto cestu smerom nahor pretína na kríži horizontála priečneho brvna, ktoré mieri zľava doprava, od srdca k srdci. Odo mňa k Tebe.

Vieme, že ak má byť človek ozajstným človekom, potom musí mať srdce na pravom, to jest na správnom mieste. To, čo fascinuje každého z nás, všetkých, čo tu sme, je práve rozhodnutie našich predkov ísť stále vyššie a vyššie. To, čo nás napĺňa radosťou, je skutočnosť, že nie sme sami. To je i oná radosť nás všetkých tu na tomto štadióne, pretože ako hovorili starí Gréci a ich filozof Aristoteles: Človek je spoločenská bytosť, človek je ten, ktorý je s druhými a pre druhých. A omnoho starší text knihy kníh, Biblie, nám hovorí, že Boh stvoril človeka na svoj obraz (porov. Gn 1,26n). A tento obraz, toto nahliadnutie do Božieho srdca nám odovzdal Kristus a preto kresťan nemôže urobiť znamenie kríža bez toho, aby nevyslovil slová krstnej formuly: V mene Otca i Syna, i Ducha Svätého (Mt 28,19). Teda Boh, Ten, ktorý je (Zjv 1,4), ktorý je skutočnosť, o ktorej filozofi i filozofujúca pražská kaviareň hovoria: „Niečo nad nami musí byť." To je prvý intuitívny poznatok, s ktorým sa stretávame od začiatku ľudskej civilizácie.

Ako výstižne napísal pápež Benedikt XVI.: „Tak ako jednotlivé osoby v Najsvätejšej Trojici sú viazané vzťahom, tak i človek je bytosť, ktorú charakterizuje proexistencia." Je to jeden z najdôležitejších výrokov emeritného pápeža Jozefa Ratzingera. Keď pohliadneme na kríž, na ktorom pribitý v bolestiach visí Syn človeka, Syn Panny Márie, Sedembolesnej Matky, s ktorou sa v Šaštíne stretne i pápež František, visí na kríži! Boží Syn, ktorý hovoril vždy o Bohu k národu Mojžiša, ktorý oznámil izraelským kmeňom, že ho posiela Boh, to je Ten, ktorý je (Jahve). Ale Ježiš, Máriin Syn, Rabbi z Nazareta, nazýva Boha nie v jazyku Abraháma, Mojžiša a Dávida, ale po aramejsky: Abba! To bola teda lingua franca, to bola akási vtedajšia angličtina, ktorá spájala národy Blízkeho Východu a i samej Ázie, pretože aramejské písmo je základom abecied od Stredomoria až po Indický subkontinent.

Spomínate si na onú pieseň Abba, Otče, ktorú si s takou vehemenciou pomrnkával pápež Wojtyła, svätý Ján Pavol II.? Myslím, že i tu v Košiciach tak ako všade inde. Abba, tak oslovujú malé deti otca a tak, čím ste mladší, čím ste viac deťmi, môžete s plnosťou lásky takto osloviť s Kristom Boha. Na kríži, vo chvíli najťažšej bolesti a opustenosti, volá: „Abba, Otče, do tvojich rúk porúčam svojho ducha" (Lk 23,46). Tak volala Anka Kolesárová vo chvíli, keď zazneli výstrely. Tak zneli i slová spomenutého Jána

snímka: Martin Magda

Pavla II., keď umieral pred zrakom celého sveta: „Nechajte ma odísť do domu Otca." Prečo tieto slová? Preto, aby sme si uvedomili, že úplné šťastie človeka nespočíva v jeho bohatstve, v jeho kariére, v jeho popularite, ak chcete ani v sláve, ale v láske, ktorá znamená darovať sa celý. Boh stvoril človeka ako muža a ženu (Mt 19,4; Mk 10,6). Vieme, že najväčšie ľudské šťastie môže človek, teda muž a žena, prežiť v tajomstve manželstva.

Poznáte onen slávny obraz vitebského rodáka Marca Chagalla Svadba či Sobáš? Onú nevestu, poletujúcu v oblakoch? K Bohu Otcovi môžeme dôjsť jen s láskou. Pri prvom slávení Eucharistie, pri Poslednej veľkonočnej večeri, nám Kristus odovzdal najkrajšiu definíciu lásky: „Nik nemá väčšiu lásku ako ten, kto dá život za svojich priateľov" (Jn 15,13). Láska, moji drahí, nie je možná bez priateľstva. Eros i sexus bez lásky sú iba droga, ktorá neobohatí. Priateľstvo je nutne podmienené slobodou, slobodným rozhodnutím. Tak ako obeť Krista na kríži, ktorý sa vydal slobodne a vedel, že to nebude jednoduché. Preto tam, v Getsemanskej záhrade, leží tvárou k zemi a prosí: „Otče môj, ak je možné, nech ma minie tento kalich" (Mt 26,39). Nepochybne sa i táto myšlienka mihla v hlave Vašej Anky Kolesárovej. Až keď túto priepasť prekročíme, až potom sme dali všetko, patríme celkom tomu druhému. Celá história lásky i jej metahistória sa opierajú o tento princíp! Človek, pretože je schopný lásky, je schopný Boha.

Človeka nachádzame tam, kde nachádzame stopy jeho vzťahu k Bohu a tak začína i naša civilizácia. Nedávno sa na internete objavili správy, ktoré jedinečným spôsobom potvrdzujú túto výpoveď a tak sme si s profesorom Petrom Piťhom, ktorého kázne sa iste dostávajú i na Slovensko, povedali, že si nemôžeme tieto správy nechať pre seba. Americká kultúrna antropologička, preslávená v prvej polovici 20. storočia, Margaret Mead, na otázku študentov, ako dobre poznáme začiatok civilizácie, nehovorila o kamenných nástrojoch, o keramických črepoch, ani o maľbách na stenách. Známkou civilizácie je uzdravená a zahojená stehenná kosť. Pretože k tomu, aby sa zlomená kosť mohla zahojiť, potreboval zranený človek starostlivosť a pomoc druhých ľudí. Myslím, že tento postreh je taký dôležitý, že nám vlastne osvetľuje Ježišovo zlaté pravidlo: „Všetko, čo chcete, aby ľudia robili vám, robte aj vy im" (Mt 7,12) až do archaickej antropologickej roviny a že nám našepkáva, akou cestou sa z nás stala civilizovaná ľudská spoločnosť. Toto sú skutočnosti, ktoré by nás mali presvedčiť, že dobro je mocnejšie ako zlo a zvíťazí; podobne ako pravda vždy zvíťazí nad lžou.

Rozhovor

ICLic. Michal Jenča, generálny vikár

V našom Spektre č. 4/2010 sme v úvode rozhovoru mali napísané čestný kanonik, ICLic. Michal Jenča, farár v Hnúšti. Prednedávnom bol náš rodák duchovný otec Michal Jenča vymenovaný do funkcie generálneho vikára biskupského úradu v Rožňave. Pri tejto príležitosti sme pripravili tento rozhovor a zaznamenali sme cestu nášho kňaza od farnosti Hnúšťa až po biskupský úrad.

snímka: Martin Magda

V ktorom roku si skončil vo farnosti Hnúšťa?

Vo farnosti Hnúšťa som skončil v roku 2010.

V tom roku, keď sme robili rozhovor?

Bolo to na jar a ja som bol v jeseni preložený. Takže v tom čase. Potom celý čas bola Polomka.

Chcel by som "zmapovať" prechod, kde si bol. V r. 2010 Hnúšťa, potom si bol preložený do farnosti Polomka. Aká to bola farnosť, veľká? Kde sa nachádza?

Polomka sa nachádza na Horehroní v okrese Brezno, blízko obce Heľpa a dedinkami, ktoré smerujú k Breznu. Je to veľká obec. Keď som tam prišiel, mala asi 3010 obyvateľov, teraz má 3980. Ku katolíkom sa hlási 2650 ľudí. Takže tam bolo dosť veľa aktivít oproti Hnúšti. V Hnúšti bolo veľa škôl, gymnázium, stredná odborná škola, bola tam špeciálna škola a 3 základné školy.

V Polomke si mal aj filiálky?

Jedna je v obci Hámor, môj predchodca tam postavil kaplnku k sv. Anne. Tam sme mávali každé popoludnie v nedeľu sv. omšu pre tých, ktorí boli v práci alebo niekam cestovali, nemuseli ísť do Brezna. Aj v deň sv. Anny, v ktorý deň v týždni to vyšlo, tak bola sv. omša dopoludnia. Ľudia o tom vedeli, najmä starší a tí, čo boli doma. Je to osada, 50 – 60 ľudí.

Vrátim sa k Polomke. Keď prišla reč o tebe, tak som si Polomku priradil k tebe. Mohol by si charakterizovať pôsobenie v

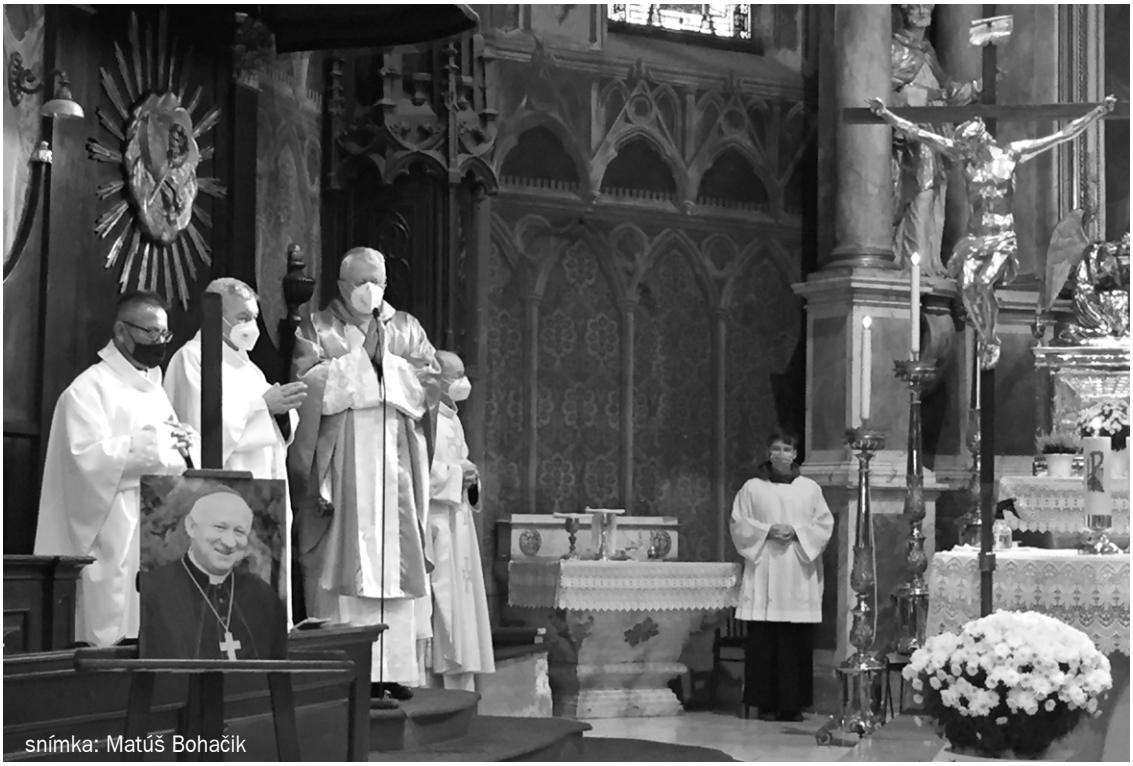
snímka: Matúš Bohačik

tejto farnosti?

V Polomke som mal viac duchovnej činnosti, mal som tam viac ľudí na sv. spoveď, na svätých omšiach. V Polomke bolo viac ľudí v kostole aj v nedeľu, aj v týždni, keďže tam bolo viac katolíkov, ľudia viac pamätali na kostol. Spolupráca s ľuďmi, aj s farskou ekonomickou radou bola dobrá. Nie som konfliktný typ, nemali sme problémy, dobre sme vychádzali s ľuďmi. Aj s vedením obce bola spolupráca, spolufinancovali aj kúrenie v kostole. Starosta hovoril, že keď podporí hasičov, športové udalosti, prečo by nemohol podporiť aspoň 200 alebo 300 eurami cirkev, je to práca s mládežou. A tak každý rok, keď sa dávali žiadosti o financie pre prácu s deťmi a mládežou som podal žiadosť, poslanci to vždy schválili a dali nám 250, 300 eur.

Je to tak, niektorí starostovia sa tak k tomu stavajú. Keď sme mali dožinky, tak obec prispela občerstvením, je to pre obyvateľov obce.

U nás sa to, neviem prečo, delí. Mal som možnosť byť v obecnom zastupiteľstve. Keď tam prišlo riešiť niečo pre cirkev, tak sa smejem, že každý „odistil devinu“ v kešeni.

Na Nový rok prišli predstavení obce - starosta s poslancami, neboli všetci, spevokol, na faru na koledu. Potom 6. januára sme išli na Obecný úrad. Tam som sa pomodlil, požehnal Obecný úrad a tých, ktorí tam pracujú a na Obecnom úrade pripravili občerstvenie. Tam sa to nedelilo. Spolupráca existovala, nemali strach, že cirkev... Našli sa niektorí, ktorí šomrali, väčšina bola za.

Vrátim sa ku kostolíku, ktorý je tam zasvätený...

Kostol a farnosť je zasvätená Narodeniu sv. Jána Krstiteľa. Keď som tam bol, mali sme 350 rokov od jeho posviacky. Väčšia časť terajšie kostola je mladšia, kostol bol viackrát prestavaný. Nie je v zozname pamiatok. Základný kameň bol položený v roku 1666. O tri roky na to bol kostol posvätený. Boli tam traja spišskí kanonici. Má svoju tradíciu. Pôvodný kostolík bol v dedine na cintoríne. Keď boli náboženské vojny, bol drevený niekto podpálil. Veriaci potom rozmýšľali, kde postaviť nový kostol. Peniaze dali grófi z juhu, z Fiľakovského hradu a tým pomohli so stavbou kostola. Keďže to bol horný Gemer, obec bola na hranici gemerského kraja a zvolenskej župy medzi Polomkou a Bacúchom a bola tam aj vojenská posádka. Keď išli páni na kočoch

z Brezna, v Polomke menili kone, okolo kostola vybudovali ochranný múr pred Turkami. Polomka bola v tom čase centrom celého Horehronia. Tam bol aj farár. Odtiaľ pán farár chodil po okolitých osadách. Neskoršie boli zriadené ďalšie farnosti, kde prideľovali kňazov.

Aký veľký je kostol?

Farský kostol má kapacitu okolo 400 ľudí. Pri obnove kostola starú prístavbu nechali a doplnili novou prístavbou, pôdorys je v podobe kríža.

Bočné lode?

Od svätyne napravo, nazývajú to stará sakristia a chór zaberá polovicu kostola. Je skutočne obrovský. Tam sa zmestí okolo 150 ľudí.

Polomka skončila...

Polomka skončila v tomto roku 2021.

Vtedy čestný kanonik, teraz začíname rozhovor s generálnym vikárom ICLic. Michalom Jenčom. Keď som sa to dozvedel, potešil som sa, že otcovi biskupovi Stanislavovi na biskupskom úrade pribudol kňaz, náš rodák. Vrátim sa k rozhovoru z r. 2010. Tu sme písali, že „po kňazskej vysviacke som bol kaplánom v Krásnohorskom Podhradí, bolo to v r. 1982, zároveň som pomáhal na biskupskom úrade ako archivár". Teraz si sa ako keby znovu vrátil na biskupský úrad. Skúsme to vysvetliť, ako to vzniklo? Ako to Pán myslel, resp. myslí?

Otec biskup mi raz zatelefonoval, že by sa chcel u mňa zastaviť, porozprávať sa. Dohodli sme sa, kedy príde. Spomenul, že chce, aby som išiel k nemu do Rožňavy na biskupský úrad a spolupracoval s ním ako jeho zástupca pri rôznych potrebách, ktoré mi určí. Trošku som sa, priznám sa, bránil, ale nakoniec som súhlasil s tým, že dobre, beriem to. Som vzdelaný aj v cirkevnom práve. Je to potrebné po právnej stránke, aby naše rozhodnutia, komunikácia s kňazmi, ale aj svetskými inštitútmi boli v súlade s cirkevným právom. Otec biskup hovoril, že by bol rád, keby som tam išiel.

Tak to vzniklo. Teraz poďme k samotnej funkcii. Vysvetlime našim čitateľom, kto je generálny vikár? Nie je to svetská funkcia, Cirkev má svoju hierarchiu. Je to nejaké zaradenie?

Slovo vikár je ten, ktorý napomáha alebo zastupuje biskupa v určitých veciach. Tak ako pápež je vikárom Pána Ježiša, tak aj biskup môže mať viac vikárov, napr. naša diecéza má hovorovo zmiešané obyvateľstvo, tak je vikár pre maďarské spoločenstvo, kde chodí na birmovky. Máme súdneho vikára. Vikár môže byť menovaný ako správca, ktorý sa stará o mládež, to sú takí čiastkoví vikári. Generálny vikár je nad všetkým po miestnom diecéznom biskupovi. Biskup zveruje svojmu generálnemu vikárovi vybavenie pošty, pošle ho napr. ku kňazovi, aby prebral s ním faru, keď bol menovaný za farára, aby ho inštaloval. Ak by bol diecézny biskup chorý alebo odcestovaný, alebo prídu dve akcie v jednu nedeľu, tak pošle svojho zástupcu do farnosti vykonať úkony, na ktoré ho pozývajú veriaci, napr. posviacka kostola, výročie posviacky kostola, nejaké dožinkové slávnosti obce alebo sviatosť birmovania. Môže tým poveriť svojho generálneho vikára. Má na starosti trocha „dozor" nad kňazmi, viac spolupracovať s kňazmi v prípade nejakých potrieb. Generálny vikár spolupracuje s dekanmi, aby pán biskup nemusel s každým komunikovať, lebo má ďalšie, iné starosti. Máme tam tajomníka a generálneho vikára. My potom oboznámime s určitými vecami dekanov, oni kňazov.

Vieš pomenovať, koľko vikárov a v ktorých oblastiach máte?

Okrem vikára pre maďarsky hovoriacich veriacich máme súdneho vikára a riaditeľa, ktorý má na starosti ekonomiku. Toto má zverené riaditeľ biskupského úradu. Má tam spolupracovníka, inžiniera, ktorý sa vyzná v ekonomických otázkach, ale aj v majetkových veciach farností, diecézy. Na základe toho spolupracujú, vypracúvajú zmluvy. Záleží na biskupovi, ako si pomenuje svojich spolupracovníkov.

Môžeš popísať, ako vyzerá deň generálneho vikára?

Práca vo farnosti spočíva v tom, že človek ide medzi ľudí, príprava na krsty, sobáše, pohreby. Moja práca spočíva v tom, že prídem do úradu, kde mám prinesenú poštu, ktorú treba vybaviť alebo poštu z predchádzajúceho dňa. Potom je 2 - 3x do týždňa porada s biskupom, kde si preberieme nejaké veci, problémy, ktoré môžu byť vo farnostiach, pripraviť nejaký list, dám to skontrolovať pánovi biskupovi, on tam niečo doplní podľa svojej predstavy. Potom spolupráca s kňazmi, čo potrebujú, ohlásia sa, dohodneme si nejaké stretnutie. V tom je veľa vypisovaní listov a komunikácia s kňazmi. Väčšinou mávame sv. omšu o 12. hodine, pokiaľ

snímka: Štefan Moravčík

ma nepotrebujú v katedrále. Keď ma potrebujú v katedrále alebo v nejakom miestnom kostolíku tak celebrujem tam, inak celebrujem na biskupskom úrade v kaplnke. V prípade, že ma otec biskup poverí vycestovaním do nejakej farnosti, niečo sa dohodnúť, mám auto a idem do farnosti, kde je to potrebné.

Môže generálny vikár mať svoju víziu, či iba v úzkej spolupráci s otcom biskupom?

Môže mať svoj názor, ponúknuť svoju víziu, toto by sme mohli takto urobiť. Pán biskup sa pýta: máš niečo nové, chceš k tomu niečo povedať? Nie je to tak, aby bol odsunutý, ale spolupracuje, náš pán biskup úzko spolupracuje.

Keď niečo riešite nezabúdate na to, že Cirkev je hierarchická.

Všetko musí schváliť biskup, všetky rozhodnutia, ktoré pripravíme. Napr. sťažuje sa nejaká pani na kňaza. Dá to vikárovi, on napíše, komunikuje s kňazom, zistí sa situácia, o výsledku nemusí informovať biskupa. Biskup to odovzdal vikárovi na vybavenie. Alebo sme mali prípad, že pán farár nepokosil záhradu, ľudia sa sťažovali, nejaké muchy a roje, tak som jej musel odpísať. Alebo jedna pani napísala, že ženy zostavili modlitbu, aby ju pán biskup schválil. Odpovedal som: máme sv. omšu, sviatosti, ruženec, máme schválené rôzne modlitby cirkvou, ktoré môže praktizovať vo farnosti. Biskup tu nie je na to, aby každú chvíľu niečo nové schvaľoval.

Pán biskup mi dal určitú slobodu. Keď ma tam prijal, viac-menej dostal som popis mojej práce. Podpísal som ho pred biskupom, čo je náplňou mojej práce ako vikára, čo môžem robiť bez povolenia, bez pýtania sa pána biskupa, čo s komunikáciou s ním. Je to zodpovedná práca.

Nie je to len o funkcii, je to o zodpovednej práci. Treba sa k tým problémom postaviť. Veď Cirkev je živá.

Môžem doplniť ďalšiu aktivitu. V tomto roku sme začali po prvý krát novénu k Rožňavskej Panne Márii, kde sme prebrali poznania z Trnavskej novény, aj keď sa to nedá všetko kopírovať. Od 16. októbra rádio Lumen vysielalo všetkých deväť sv. omší a posledný 9. deň vysielala aj televízia Lux v priamom prenose. Všetky sväté omše si môžeme vypočuť v archíve Rádia Lúmen. Máme asi 300-ročný obraz rožňavskej Panny Márie. Hlavná myšlienka novény bola Eucharistia a Sv. rodina. Mali sme spomienku na 10. výročie úmrtia pána biskupa Kojnoka. Aj toto je súčasťou našej práce.

Keď si bol, duch. otec, menovaný za čestného kanonika, bol pán biskup Kojnok tu v Ovčí. Vtedy som s ním robil rozhovor. Pri jednej otázke s poznámkou, že „nedávaj to tam“, hovoril: „Ja mám kňazov takých skromných, nie, jak majú Košice.“ Tak si na neho, v blahej pamäti, spomínam.

Mám zmenšený obraz rožňavskej Panny Márie, vydaný pri nejakej príležitosti. Váš otec biskup Stolárik je veľkým ctiteľom Panny Márie.

Otec biskup chce obnoviť aj úctu k Panne Márii, sv. Jozefovi, dostať do hlbšieho povedomia veriacich ľudí z našej diecézy, aj ostatných ľudí na Slovensku, či v iných diecézach. Žije tým, čo robí. To sa nám podarilo aj od 16. 10. do 24. 10. 2021.

Otca biskupa vnímam ako marián skeho ctiteľa, kazateľa. Veľmi cíti s našou kresťanskou Cirkvou na Slovensku. Plány do budúcna...

Máme určité predsavzatia ako obnoviť náboženský život v diecéze, samozrejme, v spolupráci s našimi kňazmi. Novéna, ktorá už prebehla, kňazské rekolekcie, príprava na synodu celej Cirkvi a naša práca na obnove nášho osobného vzťahu k Bohu a k Cirkvi, aby sme neboli len úradníkmi vo farnostiach, ale boli v živom kontakte s veriacimi farností a biskupstva.

Na záver nášho rozhovoru Ťa chcem poprosiť, ako v predchádzajúcom rozhovore, o duchovný odkaz. Teraz z iného nadhľadu.

Spomenul by som nejakú myšlienku Sv. Otca Františka, aby sme si ho pripomenuli, ako nás povzbudil, keď bol tu na Slovensku: aby sme boli živými údmi, kresťanmi, ktorí sa tešia zo života, ktorí sa tešia, že sú vôbec veriaci, nielen povedať, že verím v Pána Boha. Je rozdiel veriť Pánu Bohu a veriť v Pána Boha. Veď v Pána Boha verí aj diabol v pekle. Ale veriť Pánu Bohu, dôverovať Bohu, to je už niečo iné. Aby sme skutočne nezabúdali na dôveru, že Boh sa o nás stará, drží nás na dlani a vie o nás, vždy chce dobro pre človeka. My ľudia sa medzi sebou aj pohádame, robíme si prieky, ale Boh chce vždy dobro, on nemôže nikdy chcieť zle pre človeka. Prežívať duchovné spoločenstvo v modlitbe. A keďže máme v našej diecéze aj rok Eucharistie, chceme si uvedomiť, že Pán Ježiš je v Eucharistii celý deň a celú noc sám vo svätostánku, takže sa môžeme vnútorne, duchovne spojiť s Pánom Ježišom, napojiť sa na neho v našej osobnej modlitbe. Skutočne prežívať živé spoločenstvo s naším Pánom. Pozdravujem pekne všetkých čitateľov, ktorí radi berú do rúk náš časopis Spektrum a ktorí čakajú, kedy vyjde ďalšie číslo. Aby sami ponúkali svoje príspevky, čo by chceli mať v časopise Spektrum - témy od iných ľudí, svedectvá, ako oni prežívajú svoj život, ako ich Pán Ježiš posilnil, kde našli oporu, nejaké obrátenie vo svojich životoch a rodinách.

V tom zmysle, že Sv. Otec nás vyzýva, aj my sa sme už skôr v redakcii rozprávali, prečo sa nám ľudia nezdôveria so svojimi svedectvami? Bolo by to pre ďalších ľudí veľkým povzbudením. Navzájom by sme sa poprepájali so svojimi radosťami, starosťami a tým by vznikalo spoločenstvo otvorenejšie. Mám dojem, že žijeme každý svoje životy. Aj v tých starostiach sa nedokážeme, moderným jazykom povedané, zdieľať, veď radosť sa násobí, aj bolesť je menšia.

Ďakujem pekne za rozhovor.

pripravili: Mgr. A Blizmanová a M. Magda

snímka: Štefan Moravčík

Skončila sa prvá Novéna k Rožňavskej Panne Márii

V dňoch 16. – 24. októbra 2021 sa v Rožňavskej diecéze konala prvá Novéna k Rožňavskej Panne Márii. Novénu oznámil rožňavský biskup Mons. Stanislav Stolárik Pastierskym listom, ktorý sa čítal v nedeľu 10. októbra 2021 v Rožňavskej diecéze. Pozval v ňom všetkých zjednotiť sa v modlitbe. Citujeme z neho: „Milovaní bratia a sestry, veľmi vážne pamätajme, že máme svoj pozemský život, ale aj večný. Nepodceňujme ponuku nášho Stvoriteľa, ktorý nás chce urobiť naveky šťastnými. Preto v Rožňave začíname Novénu k Rožňavskej Panne Márii – Záchrane nášho ľudu, ktorú prosíme o orodovanie."

Novéna sa konala v Katedrále Nanebovzatia Panny Márie v Rožňave, v modlitbovom zjednotení so všetkými farnosťami diecézy. 16. októbra, v deň modlitieb za diecézu a otca biskupa, bol kňazmi v sprievode prenesený obraz Rožňavskej Panny Márie zo „Zimnej kaplnky" katedrály do presbytéria chrámu a každý deň počas deviatnika boli pred týmto obrazom prednášané modlitby novény k Rožňavskej Panne Márii. Po nich nasledovala sv. omša, ktorej celebrantom bol rožňavský biskup Mons. Stanislav Stolárik spolu s prítomnými kňazmi a homíliu v jednotlivé dni predniesli pozvaní kazatelia, viacerí z nich pochádzajúci z Rožňavy.

Dňa 24. októbra sa slávila sv. omša, ktorej hlavným celebrantom i kazateľom bol náš otec biskup. V úvode homílie výstižne zhrnul podstatu Novény i jej priebeh. Z myšlienok homílie:

„Dnes teda končíme túto Novénu. Začali sme ju s mottom: „Svätá rodina a Eucharistia". Na jednotlivé dni v rámci homílií sa kňazi prihovárali podľa stanovených tém. Mali sme aj stanovené votívne sv. omše k Panne Márii… Prvá sv. omša 16. októbra bola votívna sv. omša k sv. Márii z Nazareta… náš pohľad sa mohol uprieť do Nazareta, …ktorý ležal kdesi na periférii, na okraji, veľmi ďaleko od Ríma a rímsky cisár tam nedovidel. Dokonca samotní obyvatelia Nazareta nemohli postrehnúť hlboké duchovno, ktoré sa tam udialo pri návšteve archanjela Gabriela u Panny Márie… Cisár tam nedovidel, ale aj na tento okraj vtedajšej ľudskej spoločnosti jasnozrivým pohľadom dovidel Boh, aby Máriu z tejto periférie nepoznania a nezáujmu, posunul do centra dejín spásy…" V homílii ďalej rozvinul tému centra záujmu a „periférie" dnešného človeka, ktorý často z centra svojho života vyhadzuje podstatné hodnoty života na periférію a nepodstatné pre život stavia do centra svojho života. „Centrum záujmu v živote človeka – má byť spása… Jedným z hlavných zámerov našej novény bolo a je upriamiť našu pozornosť na užitočnosť viery. Upriamiť pozornosť na Matku Božiu Pannu Máriu, na modlitbu, rodinu, Eucharistiu, kňazstvo, sviatostný život, Sväté písmo, večnosť. Na večnosť! Rozumieme ešte tomuto termínu „večnosť", aký je to rozmer, aký je to pojem? Dovolím si povedať, že aj keď dnes máme votívnu sv. omšu Panna Mária, brána do večnosti, do neba, už veľmi tomu nerozumieme. Ešte trošku porozumieme, že Panna Mária nám pomáha na ceste do neba, ale o večnosti sme stratili už možno veľmi veľa základných informácií, alebo ich celkom aj spochybnili. A pritom, aké je to veľmi dôležité – pamätať na večnosť."

Novéna k Rožňavskej Panne mala stanovené úmysly modlitby, ktoré otec biskup v homílii opäť pripomenul ako neustále dôležité pre život.

V závere slávnosti po požehnaní a pápežskej hymne nasledovali záverečné modlitby pred obrazom Rožňavskej Panny Márie, po ktorých ju kňazi opäť preniesli do kaplnky, kde je tento obraz umiestnený. Novéna k Rožňavskej Panne Márii skončila a veríme, že ovocie prinesie vo svojom čase. Už teraz sa tešíme na novénu o rok, ale tento čas chceme vypĺňať prehlbovaním svojej úcty a vďaky k Panne Márii i k svätému Jozefovi.

Homília Svätého Otca na vojenskom cintoríne:
„Zastavte sa, výrobcovia zbraní!“

Vatikán 2. novembra (RV) V utorok 2. novembra slávil pápež František svätú omšu Spomienky na všetkých verných zosnulých na Francúzskom vojenskom cintoríne v Ríme na vŕšku Monte Mario nad riekou Tiber.

Na pietnom mieste odpočíva 1 888 vojakov francúzskej armády padlých pri oslobodzovaní Talianska v rokoch 1943-44. Svätý Otec sa po príchode na miesto o 10.30 v sústredení pristavil pri hroboch a kládol biele ruže na pomníky v tvare kamenných krížov, z ktorých niektoré nesú nápis „Neznámy“. Potom v areáli cintorína slávil vo fialovom liturgickom rúchu svätú omšu za duše zosnulých. V homílii sa prihovoril týmito slovami:

„Prichádza mi na myseľ nápis pri vchode do malého cintorína na Severe: „Ty, čo kráčaš, mysli na svoje kroky a spomedzi nich mysli na ten posledný“.

Ty, čo kráčaš: čiže že život je cesta, všetci sme na ceste. Všetci, ak chceme niečo v živote spraviť, sme na ceste. Nie je to prechádzka, ani labyrint. Nie: je to cesta. Pri kráčaní sa ocitáme pred mnohými historickými udalosťami, mnohými ťažkými situáciami. A tiež pred cintorínmi. Rada z tohto cintorína znie: „Ty, ktorý prechádzaš, zastav svoj krok a premýšľaj o svojich krokoch, o svojom poslednom kroku“. Všetci budeme mať posledný krok.

Niekto by mi mohol povedať: „Ale, otče, nebuďte taký trúchlivý, nebuďte tragický...“: ale je to pravda. Dôležité je, aby nás ten posledný krok našiel na ceste, a motajúc sa na prechádzke: na ceste života a nie v nekonečnom labyrinte. Byť na ceste, aby nás posledný krok zastihol kráčajúcich. Toto je prvá myšlienka, ktorú som chcel povedať a vychádza mi zo srdca.

Druhou myšlienkou sú hroby.

Títo ľudia - statoční ľudia - zomreli vo vojne, zomreli, pretože boli povolaní brániť vlasť, brániť hodnoty, brániť ideály a v toľkých iných prípadoch brániť aj smutné a poľutovaniahodné politické situácie. A sú to obete, obete vojny, ktorá požiera deti vlasti. A myslím na Anzio, na Redipugliu, myslím na Piavu v roku 1914: toľko ich tam zostalo. Myslím na pláž v Normandii: 40 tisíc pri tom vylodení! Nehľadiac na to padali.

Pristavil som sa pri jednom hrobe: „Inconnu, mort pour la France, 1944“ (Neznámy, zomrel za Francúzsko, 1944). Ani len meno. V Božom srdci je meno nás všetkých, ale toto je tragédia vojny. Som si istý, že títo všetci, ktorí išli v dobrej vôli, povolaní vlasťou, aby ju bránili, sú s Pánom. Ale či my, ktorí sme na ceste, bojujeme dostatočne, aby neboli vojny? Aby sa ekonomiky krajín neopevňovali v zbrojnom priemysle?

Dnes by kázeň mala byť: „Hľaďte na tie hroby“. Zomrel za Francúzsko. Niektorí majú meno, je ich zopár, ale tieto hroby sú posolstvom mieru: „Zastavte sa, bratia a sestry, zastaňte. Zastavte sa, výrobcovia zbraní, zastavte!“

Tieto dve myšlienky vám zanechám. Ty, ktorý kráčaš, mysli na svoje kroky a na posledný krok: nech je v pokoji. V pokoji srdca, v pokoji všetkého. Druhá myšlienka, tieto hroby, ktoré hovoria, kričia – kričia! –, samé od seba volajú: „Mier!“

Nech nám Pán pomáha zasiať a uchovať si v srdci tieto dve myšlienky.“

(preklad: slovenská redakcia VR)

Hneď po návrate z cintorína sa Svätý Otec odobral do krypty pod Bazilikou sv. Petra, kde sa pomodlil pri hroboch pápežov, ktorí sú tam pochovaní.

Tým, čo veria v Boha, život sa neodníma, iba mení

Evanjelium a Dejiny spásy zvykneme nazvať tým „najväčším príbehom", aký kedy existoval. No nie je to celkom tak. Je to skôr len úvod. To, čo príde po tomto živote, keď duše vstúpia do blaženého videnia a uvidia Otcovými očami príbeh svojho života, životy jednotlivých ľudí i celého sveta, to bude ten výnimočný a „najväčší príbeh", ktorý dá zmysel všetkým ostatným. Sme povolaní odložiť všetok strach zo smrti a žiť v nádeji, že raz uvidíme svojich drahých zosnulých a spolu s nimi spočinieme v náručí nášho Otca. Dúfame v Boha, ktorý premenil najväčšie zlo, aké bolo kedy spáchané - ukrižovanie nášho Pána, na najväčšie dobro, aké svet poznal - vykúpenie ľudstva. Boh môže všetko, dokonca vyťažiť dobro a slávu i zo zla, s ktorým zápasíme dnes. Sme stvorení pre život, pre radosť a v Kristovi nám tento život i radosť už patria. Svet vníma smrť ako koniec, po ktorom je už len temnota. Preto nám radí jesť, piť, veseliť sa, lebo zajtra môžeme umrieť. Cirkev nám však hovorí, aby sme milovali, obetovali sa, slúžili a modlili sa tak, aby sme zajtra mohli žiť. Nehľadí na smrť ako na koniec, ale ako na začiatok a pobáda nás, aby sme zotrvali v Kristovej milosti. Taktiež nás pobáda, aby sme vzývali svätých a prosili o ich orodovanie. Cirkev nás povzbudzuje, aby sme sa pripravovali na hodinu svojej smrti, aby sme prosili Božiu Matku o orodovanie a zverili sa sv. Jozefovi, patrónovi dobrej smrti. No nie je to len o nás. Cirkev nás povzbudzuje, aby sme sa modlili aj za tých, ktorí už odišli do večnosti. Žiada nás, aby sme o nikom nepredpokladali, že išiel rovno do neba alebo do pekla, ale aby sme sa radšej s dôverou za nich prihovárali u Boha. Naše modlitby a obety majú skutočný účinok. Tým, ktorí trpia v očistci, môžu priniesť povzbudenie a útechu, dokonca vyprosiť oslobodenie z očistca. Cirkev už od prvotných čias uctievala pamiatku zosnulých, prednášala za nich prosby, obetovala sv. omše a odporúčala aj almužny, odpustky a kajúcne skutky za duše. Sv. Pavol pripomína veriacim, že sa nemajú „zarmucovať ako ostatní, čo nemajú nádej". Je prirodzené, že smútime, keď nás opustia ľudia, ktorých milujeme. Smútime však s nádejou, že sa pridržali Krista alebo že sa preňho na konci života rozhodli. Smútime s nádejou, že naše modlitby im pomôžu, že jedného dňa budeme spolu s nimi prežívať večnú radosť a pokoj. Modlitby za zosnulých sú dôležité pre nich, aj pre nás. Môžeme za nich obetovať malé aj veľké skutky pokánia, modlitbu ruženca a získavať pre nich odpustky. Môžeme ísť na cintorín, modliť sa za nich a neustále prosiť zvolaním: „Duše všetkých zosnulých veriacich pre Božie milosrdenstvo nech odpočívajú v pokoji." Najväčšou útechou pre duše je sv. omša. Žiadna modlitba nie je mocnejšia ako sv. omša a je to zároveň najväčší prejav lásky voči našim zosnulým. Využime čas na rozvíjanie vzťahu blízkosti a lásky k našim zosnulým vo svetle nádeje darovanej Kristom.

Scott Hahn

Kto verí, nikdy nie je sám - ani počas života, ani počas smrti.

(Benedikt XVI.)

snímka: Martin Magda

Na Všetkých svätých nadväzuje Spomienka na všetkých verných zosnulých

Bratislava 1. novembra (TK KBS) Na Slávnosť Všetkých svätých nadväzuje Spomienka na všetkých verných zosnulých – ľudovo nazývaná Dušičky. Spomienku zaviedol svätý opát Odilo z Cluny roku 998. Vplyvom clunyjských mníchov sa táto spomienka počas 11. storočia veľmi rozšírila. V Ríme ju prijali v 14. storočí.

Písmo zjavuje možnosť posmrtného očisťovania a osobného dozrievania, hoci termín „očistec" sa v ňom nenachádza. Teológia očisťovania vznikala v 3. storočí a odborný termín očistec bol zavedený až v 12. stor.

V starom judaizme žila idea prechodného stavu, ktorá obsahovala názor, že duše zosnulých sa nachádzajú v akomsi provizórnom väzení, kde už nesú trest, alebo sa už tešia provizórnej blaženosti (podobenstvo o boháčovi (Lk 16, 19-31). Ideu dopĺňala myšlienka, že v tomto stave je možné aj očisťovanie, ktoré pomáha duši dozrieť pre spoločenstvo s Bohom. V druhej knihe Makabejcov je text: „Preto nariadil (Júda Machabejský) túto zmiernu obetu za mŕtvych, aby boli zbavení hriechu." Prvotná Cirkev prevzala starozákonnú náuku o provizórnom väzení zosnulých a z nej sa potom v západnej Cirkvi vyvinula náuka o očistci. Kresťania teda spontánne pokračovali v zbožnom zvyku Židov modliť sa a prinášať obety za zosnulých. Náuke o očistci napomohli aj prípady kajúcnikov, ktorí zomreli pred ukončením pokánia.

V Kalistových katakombách (po r. 222) je napísané: „Vo svojich modlitbách myslite na nás, ktorí sme vás predišli." Cirkevný spisovateľ Tertulián (+225) vyzval: „Odbavujeme obety za mŕtvych na výročie ich narodenín (pre nebo)". Tertulián patril k priekopníkom náuky o očistci na Západe. Biskup Cyprián (+258) učil, že tí kajúcnici, ktorí sa zmierili s Cirkvou a nastúpili cestu pokánia, ale zomreli predtým akoby ho vykonali celé, sa budú očisťovať vo večnosti. Ján Zlatoústy (+407 vyzýval): „Buďme im na pomoci a slávme ich pamiatku. Ak boli Jóbovi synovia očistení obetou svojho otca (por. Jób 1, 5), prečo by sme pochybovali, že naše obety za mŕtvych im neprinesú nijakú útechu? Neváhajme pomáhať tým, čo umreli a obetovať za nich svoje modlitby".

Pápež Gregor Veľký (590-604) sprístupnil náuku o očistci širokým vrstvám veriacich (tzv. gregoriánske sväté omše). S náukou o očistci úzko súvisí „sviatok dušičiek" – Spomienka na všetkých verných zosnulých. Spomienku zaviedol opát Odilo v r. 998 v burgundskom kláštore Cluny – na druhého novembra, hneď po sviatku Všetkých svätých (slávil sa už od 4. stor. ako sviatok mučeníkov). V 13. storočí bola oficiálne vyhlásená náuka o posmrtnom očisťovaní na Druhom lyonskom sneme (r. 1274); neskôr na Florentskom koncile (r. 1439) a na Tridentskom koncile (r. 1547).

V Ríme v r. 1311 začali sláviť Spomienku na všetkých verných zosnulých a odtiaľ sa rozšírila do celej Cirkvi. Koncom 15. stor. začali kňazi vo Valencii (Španielsko) „na dušičky" celebrovať tri sväté omše. Benedikt XIV. (1740-1758) r. 1748 tento zvyk odobril a rozšíril. Benedikt XV. (1914-1922) v roku 1915 povolil slúžiť tri sväté omše všetkým kňazom na celom svete.

Cirkev ako dogmu vyhlásila, že „očistec existuje." Očistec je jednosmerná predsieň neba; očistec nie je „dočasné peklo". Stav lásky, hoci nedokonalej, nemožno zrovnávať so stavom nenávisti, zloby či nejakého škodenia. Očistec (stav očisťovania či dozrievania v láske) trvá len do parúzie, potom zanikne. Na konci čias dosiahne Božie kráľovstvo svoju plnosť a všetci spravodliví budú naveky kraľovať s Kristom; vtedy bude Boh „všetko vo všetkom" (1 Kor 15, 28) vo večnom živote. Cirkev tiež učí, že „dušiam v očistci treba pomáhať." Už v judaizme existovala myšlienka, že možno pomáhať zosnulým. Taká je aj spoločná prax východnej i západnej Cirkvi. Hoci Východ nepozná očistné utrpenie duší na druhom svete, pozná však rôzne stupne blaženosti (alebo utrpenia) prechodného stavu. Dušiam možno poskytnúť „občerstvenie a posilu" prostredníctvom Eucharistie, modlitby, odpustkov a almužny. Na základe dogmy „spoločenstva svätých" je pravdepodobné, že aj duše v očistci môžu pomáhať ľuďom na zemi, hoci sa Cirkev o tom oficiálne nevyjadrila. Pre kresťanov je vlastný vzájomný vzťah pomoci medzi žijúcimi a zosnulými a nie strach (škodenie si).

Cirkev sa nikdy dogmaticky nevyjadrila o očistcových trestoch. Dnes je isté, že tradičné predstavy o očistcových trestoch (mučiareň, chúďatká) patria „ad acta“, lebo zomrelí v očistci sú synovia a dcéry Božie. Očisťovanie je dynamický a personalistický proces – „dozretie“ v osobnosť. Človek si počas života sám pripravil „okolnosti“ tohto prerodu a pripravil si svoj trest: egoizmom, tvrdosťou, farizejstvom, lakomstvom... Utrpenie očisťuje, lebo opravdivá láska, ktorá pochádza od Boha, a nie od ľudí, ide cestou obetí. Očisťovanie je čakanie „na videnie Boha z tváre do tváre“ (1 Kor 13, 12). Nie je vylúčené, že proces očisťovania prebehne v okamihu a dĺžka očisťovania môže byť nahradená intenzívnosťou.

(podľa knihy: Marián Chovanec – Eschatológia, spracoval Radovan Pavlík)

V Košickej arcidiecéze začal fungovať arcidiecézny synodálny tím

Košice 2. novembra (TK KBS) V Košickej arcidiecéze začal fungovať arcidiecézny synodálny tím. Diecéznu fázu Biskupskej synody vedie v Košickej arcidiecéze koordinátor Peter Sýkora, farár košickej farnosti Božieho milosrdenstva. Jeho prvou koordinačnou úlohou bol návrh členov pre vytvorenie Arcidiecézneho synodálneho tímu z rozličných oblastí a skupín, počnúc zástupcami kňazského seminára, skupiny katechétov, teológov, mládeže, detí, rodín, zástupcovia škôl, rehoľníkov a rehoľníčok, bezdomovcov, hnutí, menšín, laikov, ale aj Reformovanej cirkvi a nechýba ani zástupca skupiny neveriacich.

Osemnásť členov sa zišlo na úvodnom stretnutí Arcidiecézneho synodálneho tímu na Arcibiskupskom úrade v Košiciach, kde po úvodnom slove biskupa Marka Forgáča, koordinátor Peter Sýkora predstavil jednotlivých zástupcov spoločenstiev, hnutí, menšín a skupín. Nasledovala prednáška Petra Sýkoru o synodalite, aké sú predpoklady, ciele a hlavné témy synody, ako ju organizovať vo farnostiach a spoločenstvách a aké sú nástrahy, ktorým sa treba vyhýbať. Okrem cieľa a hlavných tém synody, ktorými sú spoločenstvo, participácia a misia, ilustroval aj desať okruhov, ktoré Svätý Otec František ponúka na jednotlivé stretnutia synodálnych spoločenstiev.

Členovia synodálneho tímu v Košickej arcidiecéze sú Bešenyei Peter, Ceľuch Peter, Fabian Jaroslav, Ferenčáková Zdenka, Harvanová Marianna, Hrabovecký Pavol, Kadlic Jozef, Kašaj Marián, Mária a Richard Kucharčíkovci, Lojan Jozef, Pigula Juraj, Sedlák Martin, Štupák Peter, Takács Dionýz, Vojta Peter, Knežová Janette a Talarovič Rastislav.

zdroj: Košická arciediecéza/Jaroslav Fabian

snímka: Jaroslav Fabian

Za synodálnu Cirkev

Božia cirkev je pozvaná na synodu

Týmto pozvaním pápež František vyzýva celú Cirkev, aby si kládla otázku o synodalite:
tá je rozhodujúcou témou pre život a poslanie Cirkvi.
Táto stránka bude sprevádzať dvojročnú cestu (2021-2023) reflexie a zdieľania celej Cirkvi.

Pozvanie slovenských biskupov

Drahí bratia kňazi, milé rehoľníčky a rehoľníci, milí bratia a sestry, mládež i seniori a všetci ľudia dobrej vôle: srdečne Vás pozývame zapojiť sa do synody, ktorú Svätý Otec František slávnostne otvoril v nedeľu 10. októbra a v našich diecézach i na celom svete sa začína v nedeľu 17. októbra 2021.

Témou tohto podujatia je „Za synodálnu Cirkev: spoločenstvo, spoluúčasť a misia“ – teda samotná synodálna podstata Cirkvi. Tá spočíva v spoločnom kráčaní, vo vzájomnom počúvaní sa a v načúvaní Ducha Svätého pri ohlasovaní evanjelia. Kľúčové slová "spoločenstvo, spoluúčasť a misia" podčiarkujú, že práve ohlasovanie evanjelia je tým cieľom, na ktorého sledovaní máme mať účasť všetci ako spoločenstvo veriacich v Krista.

Chceme hľadať odpoveď na otázku ako sa spoločné kráčanie pri ohlasovaní evanjelia dnes uskutočňuje v našej Cirkvi a aké kroky nás Duch Svätý pozýva urobiť, aby sme v tomto kráčaní rástli. Pozývame vás teda na cestu dialógu a dôvery vo vedenie Ducha Svätého!

Prvé informácie môžete nájsť na stránke www.synoda.sk. Prosíme vás, aby ste sa s ňou oboznámili: na jej základe už čoskoro spustíme synodálne iniciatívy. Ďakujeme Vám za Váš záujem i modlitby za synodálnu cestu, ku ktorej nás vedie Svätý Otec František.

S odvahou a dôverou k Duchu Svätému na ňu vykročme!

Popis loga

Veľký majestátny strom - plný múdrosti a svetla - siaha až k nebu. Je znakom hlbokej vitality a nádeje a vyjadruje Kristov kríž. Nesie Eucharistiu, ktorá žiari ako slnko. Horizontálne vetvy otvorené ako ruky alebo krídla naznačujú zároveň Ducha Svätého.

Boží ľud nie je statický: je v pohybe, čo je priamy odkaz na etymológiu slova synoda, ktoré znamená "kráčať spolu". Ľudí spája tá istá spoločná dynamika: tú im vdychuje Strom života, od ktorého začínajú svoju cestu.

Týchto 15 siluet vystihuje celú našu ľudskosť v jej rozmanitosti životných situácií, generácií a pôvodu. Tento aspekt je posilnený množstvom jasných farieb, ktoré sú samy o sebe znakom radosti. Medzi týmito ľuďmi, ktorí sú na rovnakej úrovni, nie je žiadna hierarchia, sú mladí, starí, muži, ženy, dospievajúci, deti, laici, rehoľníci, rodičia, páry, slobodní; biskup a rehoľníčka nie sú pred nimi, ale medzi nimi. Veľmi prirodzene im cestu otvárajú deti a potom dospievajúci s odkazom na tieto Ježišove slová z evanjelia: "Zvelebujem ťa, Otče, Pán neba i zeme, že si tieto veci skryl pred múdrymi a rozumnými a zjavil si ich maličkým" (Mt 11,25).

Horizontálna základná línia: "Za synodálnu Cirkev: spoločenstvo, spoluúčasť a misia" prebieha zľava doprava v smere tohto pochodu, podčiarkuje ho a posilňuje - a končí titulom "Synoda 2021 - 2023": to je zároveň najdôležitejší bod, ktorý sumarizuje celok.

Sv. Rita, patrónka nemožného

snímka: autor článku

Po napísaní článku o sv. Charbelovi a jeho divoch a skutkoch som sa rozhodla pokračovať. Každý mesiac Vám chcem predstaviť jedného zo svätcov. Možno bude známy alebo aj menej známy. Dnes to bude svätá Rita z Cascie.

Narodila sa v roku 1381 a zomrela 22. mája 1457. Bola matkou, manželkou a rehoľníčkou. Mala dvoch synov. Jej manžel sa stal obeťou krvavej pomsty, synovia sa chceli pomstiť. Matka sa modlila, aby to synovia neurobili a nespáchali hriech, modlila sa, aby radšej zomreli. Tak sa aj stalo. Po ich smrti vstúpila do kláštora. Čoskoro sa stala známou kvôli tomu, že žila prísnym životom, modlila sa a pomáhala v rámci svojich síl každému, kto to potreboval. Trpela však chronickou chorobou. Znášala to všetko ako obetu Bohu. Uprostred utrpenia mala viaceré zjavenia. Na jej príhovor sa stalo veľa zázrakov. Kanonizovaná bola v roku 1900 a je uctievaná ako patrónka v beznádejných situáciách.

Aby sme nemuseli ísť do Cascie, máme aj u nás jediný kostol na Slovensku, a to práve v Košiciach. Je tam prvostupňová relikvia a všetko to majú na starosti augustiniáni. Veľký sviatok je 22. mája. V ten deň sa tam konajú sv. omše. Čo je zvláštnosťou, že pri každej sv. omši sa požehnávajú ruže, nie jedna, ale tisíce. Páter nám rozprával, že majú aj nejaké zázraky skrz tie ruže. Možno si kladiete otázku: Prečo ruže? Keď bola sv. Rita veľmi chorá a ležala v posteli, poprosila svoju príbuznú, aby jej doniesla zo záhrady ružu. Vonku bola treskúca zima a veľa snehu. Keď vyšla do záhrady, našla tam rozkvitnutú ružu, ktorú jej priniesla.

Sv. Rita nám veľmi pomohla a zariadila aj doslova nemožné. Z ľudského hľadiska to bolo nemožné, ale na našu vytrvalú modlitbu a jej orodovanie sa nemožné stalo možným. A môžem povedať, že to nebolo raz. Už len taká maličkosť, keďže stále kupujeme ruže, mali sme ju viac ako tri týždne vo váze a stále vyzerala ako čerstvo kúpená.

Všetci, ktorí máte chvíľu čas, zájdite tam. Je to nádherné miesto plné milostí. Ak Vás niečo trápi, neváhajte a poproste patrónku nemožného sv. Ritu, budete prekvapení, akou veľkou orodovnicou je v nebi.

Tradičná modlitba k svätej Rite za príhovor v nemožných situáciách

Ó, svätá patrónka núdznych, svätá Rita, ktorej prosby Boh takmer nikdy neodmietne. On ťa vďaka tvojmu vnútornému bohatstvu obdaroval mnohými milosťami a preto ťa nazývame Pomocníčkou v bezradnosti a v neriešiteľných situáciách. Svätá Rita, tak pokorná, čistá, ponižovaná, trpezlivá, ty si tak plná útrpnej lásky k ukrižovanému Ježišovi, ktorý ti dopraje všetko, čo od neho žiadaš a kvôli ktorému sa všetci s istotou obraciame na teba. Skloň sa k našej prosbe a v mene tvojho ctiteľa a prosebníka ju predostri pred Boží majestát. Buď k nám štedrá tak, ako si aj vždy bola v toľkých nádherných prípadoch. Pre väčšiu slávu Boha, pre šírenie úcty k Tebe a pre útechu tých, ktorí ti dôverujú.

Sľubujeme ti, že ak nám Boh udelí tú milosť, o ktorú tu prosíme, budeme ti preukazovať svoju priazeň, budeme ťa chváliť a navždy ti spievať piesne chvál. Spoliehajúc sa na tvoje zásluhy a mocný príhovor pred Ježišovým Najsvätejším Srdcom ťa prosíme, aby si nám vyprosila tieto milosti (tu povedzte, o čo prosíte). Oroduj za nás, svätá Rita, aby sme sa stali hodnými Kristových prisľúbení.

Anna s rodinou

Ahoj, deti!

Babie leto sa nám už oficiálne skončilo a s ním aj príjemné oddychové chvíle – prázdniny, počas ktorých sme spomínali na všetkých svätých a našich drahých zosnulých. A opäť raz všetko plynie svojím typickým rytmom. November nám so sebou prináša chladný a svieži vetrík, mráz, hmlu a, čo zaručene poteší každého z nás, aj jeden deň voľna navyše (17. november). Poďme spoločne nazrieť, čo ďalšie si ešte pre nás tento mesiac pripravil.

Svätec mesiaca – sv. _ _ _ _ _ _ (30. 11.)

Pochádzal z Betsaidy. Bol rybárom a bratom apoštola Petra. Zo začiatku bol učeníkom Jána Krstiteľa. Pod jeho vplyvom išiel za Kristom, keď bol Kristus pokrstený v Jordáne. Ježiš si ho ako prvého povolal k apoštolskej práci. Po celé obdobie verejnej činnosti Pána Ježiša patril medzi jeho najbližších. V ich dome v Kafarnaume sa Kristus často zastavoval. Z loďky Šimona Petra potom Kristus učil zástupy. Bratia boli svedkami Ježišovho prvého zázraku v Káne. Cirkevní otcovia ho nazývajú aj „privádzač ku Kristovi" (pretože k Ježišovi priviedol svojho brata Šimona, chlapca s 5 chlebami a 2 rybami pri zázračnom rozmnožení chleba a takisto aj Grékov). Po Zoslaní Ducha Svätého žil _ _ _ _ _ _ 12 rokov v Jeruzaleme. V Grécku dosiahol najväčšie apoštolské úspechy, kde pohanské chrámy zostali prázdne, spustli a ľudia sa dávali krstiť. Bol ukrižovaný dole hlavou na kríži vo forme písmena X. Je patrónom východnej cirkvi, mnohých miest, manželstiev, cestujúcich, rybárov. Je orodovníkom zamilovaných, napomáha vo veciach manželstva a vyprosovaní potomstva.

21. november – Obetovanie Panny Márie

Táto spomienka má svoj základ v Mojžišovom zákone. Rodičia Panny Márie Joachim a Anna ju obetovali Bohu, tak ako to robili mnohí nábožní Židia. Po obetovaní ju nechali na výchovu v ústave, kde ju viedli k čnostnému životu a službe Bohu. Potom sa vrátila domov. Sviatok sa slávil najmä vo východnej Cirkvi, v celej Cirkvi sa začal sláviť až koncom 16. storočia.

TAJNIČKA

Výsledkom tajničky je meno svätca mesiaca: _ _ _ _ _ _

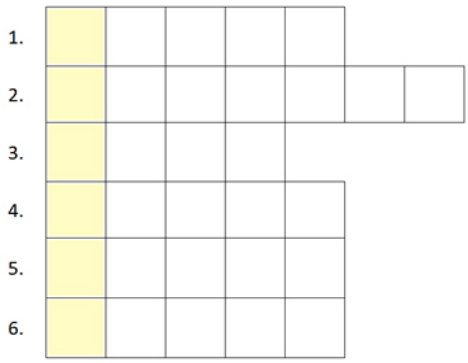

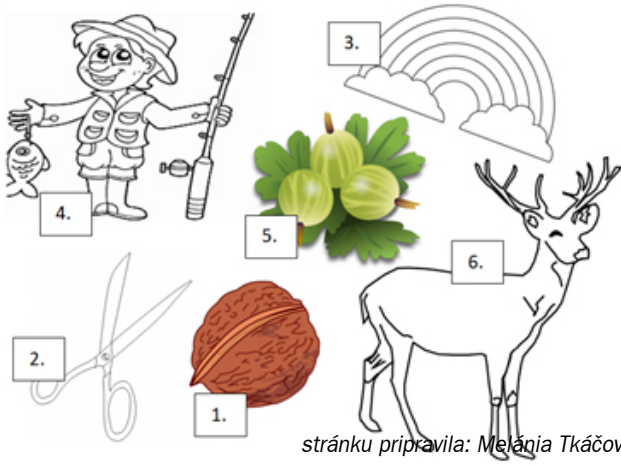

stránku pripravila: Melánia Tkáčová

Ako využiť vo vzťahu čas očakávania?

rubriku pripravuje
MUDr. Blažej Vaščák

Mladí ľudia často kladú aj ďalšiu otázku: „Čo máme robiť, aby sme vytrvali v sexuálnej čistote?“ Ako odpoveď na túto naliehavú otázku uvediem niekoľko tipov:

1. Šport – **telesná aktivita - pomáha uvoľniť napätie, ktoré nezvládame. Môžete sa ísť spolu bicyklovať, korčuľovať, lyžovať, behať alebo skákať na trampolíne. Môžete si nájsť dodatočnú aktivitu, ktorá vás oboch teší a bude vašou spoločnou vášňou a koníčkom. Môže to byť napríklad tenis a podobne.**

2. Výlety – **spoločné navštevovanie rôznych miest prináša veľa radosti a množstvo zaujímavých výziev. Výlety do hôr, k jazeru, do lesa alebo dlhé prechádzky poskytujú priestor na rozhovory a vzájomné spoznávanie. Okrem toho sa dá ísť na výlet s väčšou skupinou priateľov.**

3. Dobrovoľníctvo – **nezištná pomoc nás učí byť empatickými a dobrými, formuje srdce a ducha. Pomoc postihnutým, starým, väzňom a deťom, dobrovoľnícka požiarna stráž, to sú len niektoré z možností, prostredníctvom ktorých v nás rastie súcit a vďačnosť za to, čo sme dostali. Dobrovoľníctvo si vyžaduje isté sebazaprenie, čo je veľmi dôležitá schopnosť na ceste k šťastnému manželstvu. Je to návyk na stálu službu a obetu.**

4. Naplánované rande – **vždy, keď idete na rande, majte vymyslený plán, ako spolu strávite čas. Vďaka tomu sa nebudete nudiť. Ak totiž nemáte nápad, ako príjemne stráviť čas, ľahko skĺznete k tomu, aby ste ho strávili v náručí milovaného človeka.**

5. Zásady – **spoločne si dohodnite zásady, ktoré chcete na svojich stretnutiach dodržiavať. Najdôležitejšia zásada znie: držte sa v bezpečnej zóne, čiže nevytvárajte príležitosti, v ktorých je ľahké stratiť sebaovládanie. Nedohodujte si rande, keď nikto nie je doma, nespite spolu v jednom stane, nestretávajte sa v dni, keď vás prenasleduje myšlienka na prekročenie stanovených hraníc.**

6. Rozhovor – **snažte sa úprimne a otvorene hovoriť o svojich plánoch do budúcnosti, o svojich túžbach a starostiach. Rozhovor vám umožní lepšie sa poznať a chápať. Hovorte o tom, čo je pre vás ťažké na ceste zachovania čistoty a nájdite si spoločnú taktiku, ktorá vám pomôže zostať verní zvoleným zásadám.**

7. Motivácia – **ak má jeden z vás horší deň, pomáhajte si navzájom. Nanovo si pripomeňte výhody rozhodnutia, ktoré ste urobili. Porozprávajte sa s tými, ktorí vytrvali na ceste čistoty a opýtajte sa ich, či to ľutujú. O svojich pochybnostiach môžete povedať známemu kňazovi alebo reholnej sestre a opýtať sa ich, čo je pre nich motiváciou žiť v čistote. Choďte na duchovné cvičenia, kde sa zoznámite s množstvom ľudí, ktorí vykročili na tú stú cestu ako vy a navzájom sa v tom podporujú.**

8. Modlitba – **priateľstvo s Ježišom v nás posilňuje pocit, že to má zmysel a dáva nám silu vytrvať na ceste čistoty. Svätá omša a adorácia sú konkrétnou pomocou vo chvíľach pochybností a smútku, umožňujú nám vnímať ďalšiu perspektívu a posilňujú nás v dobrom predsavzatí. Každý deň sa rozprávajte s Ježišom, hovorte mu o sebe, budujte s ním vzťah, ktorý bude základom vašich dobrých rozhodnutí. Po každom páde choďte na spoveď. A ešte jedná dobrá rada – nezabudnite sa so všetkým zverovať našej nebeskej Mamke, ktorá vás matersky pritúli pod svoj materský plášť, aby vás uchránila pred útokmi a zvodmi satana.**

Toto všetko vám pomôže smerovať k vytýčenému cieľu. Tento zoznam vyššie spomínaných tipov nie je ukončený. Každý pár si môže nájsť svoje vlastné spôsoby, ktoré mu pomôžu prežiť čas očakávania čo najlepšie a najjednoduchšie.

„Blahoslavení čistého srdca, lebo oni uvidia Boha“ (Mt 5, 8). Čistota srdca nám pomáha žiť blízko Boha a vidieť ho už tu na zemi v rôznych ľuďoch a udalostiach. Ľudia čistého srdca sú radostní, šťastní, dokážu sa tešiť z malých vecí, budujú trvalé priateľstvá, sú verní, čestní a šľachetní. Oplatí sa trochu ponamáhať, aby sme mali takéto ovocie aj vo svojom živote. Začať možno rozhodnutím zachovať si sexuálnu čistotu a dôsledne ho dodržiavať.

Trampoty v manželstve

157. Odmietnime civilizáciu hriechu a smrti

Pán Ježiš nás pozýva, aby sme sa pokorne modlili za svojich bratov a sestry, aby rozhodne odmietli civilizáciu hriechu a smrti, číže taký životný štýl, v ktorom niet miesta pre Krista a jeho evanjelium. Civilizáciu hriechu smrti môže účinne premôcť iba vtelená Láska – Ježiš Kristus. Iba On môže zachrániť Európu a svet pred sebazničením. Dieťa Ježiš nám ukazuje, že jeho láska je bezbranná, pretože ju môžeme odmietnuť, a zároveň všemocná, ak ju prijmeme a podriadime jej svoj život. Vtedy bude Ježiš jediným Pánom nášho života, tak v individuálnom, ako aj v spoločenskom a politickom rozmere, a uvidíme, ako sa napĺňajú Spasiteľove slová, ktoré povedal svätej Faustíne krátko pred jej smrťou: „Poľsko som si zvlášť zamiloval. Ak bude poslušné mojej vôli, povýšim ho v moci a svätosti. Z neho vyjde iskra, ktorá pripraví svet na môj druhý príchod“ (Denníček 1732).

Postupne sa blížime k posledným časom. Jediné, čo deformuje a ničí človeka, ako aj nádhernú harmóniu a krásu stvorenia, sú vedome a dobrovoľne páchané hriechy. Zvlášť nebezpečné sú hriechy nečistoty, vražda (vrátane interrupcie a eutanázie) a nenávisť. Ony sú príčinou najväčších ľudských tragédií a nešťastia. Ničia puto života a lásky s Bohom a s inými ľuďmi, zabíjajú lásku a vrhajú do hrozného otroctva zlých duchov, ktoré v konečnom dôsledku vedie k večnému zatrateniu. Preto treba nenávidieť hriech a po každom ťažkom páde ísť hneď na spoveď. Panna Mária vo Fatime povedala, že strata viery v Krista je najväčšou tragédiou jednotlivcov a celých národov; je väčšou hrozbou ako atómová vojna, epidémie a rôzne katastrofy.

Dnes vidíme morálny úpadok celých spoločností, ktorý sa prejavuje hromadným zabíjaním nenarodených detí, eutanáziou, sexuálnou neviazanosťou, antikoncepciou, záplavou rozvodov, narkóniou a podobne. Nevernosť Bohu vedie v konečnom dôsledku k sebazničeniu človeka. Keď sa Panna Mária zjavila sestre Lucii, trikrát jej povedala: „Blížime sa k posledným dňom našej doby“ (Denníček 83). A Ježiš sestre Faustíne povedal: „Kým prídem ako spravodlivý Sudca, najprv prichádzam ako Kráľ milosrdenstva“ (Denníček 848). Budeme vari naďalej nevšímaví voči upozorneniam a prosbám Pána Ježiša a jeho Matky?

Milí manželia, Panna Mária prosí každého z nás, aby sme sa zapojili do záchrany sveta. Vieme, že iba Ježišova láska môže zvíťaziť nad veľkosťou zla, ktoré hrozí celému ľudstvu. Ježiš Kristus však potrebuje náš súhlas, aby v nás mohol pôsobiť a skrze nás zasiahnuť svojou láskou aj najväčších hriešnikov.

Preto každý deň odovzdaj svoj život Ježišovi skrze Pannu Máriu a zriekni sa každého hriechu: pornografie, sexuálnej neviazanosti, antikoncepcie, každej formy okultizmu, alkoholizmu, narkómanie, fajčenia, nemiernosti v jedení a pití, sledovania stránok a programov, ktoré odporujú kresťanstvu. Po každom ťažkom páde sa hneď vyspovedaj a vytrvaj v milosti posväcujúcej.

Ten, kto zanedbáva modlitbu, stráca poklad viery. Urob si taký denný program, aby najdôležitejšou činnosťou tvojho dňa bola modlitba. Ak je to možné, zúčastni sa na svätej omši a adorácii Najsvätejšej Oltárnej sviatosti. Modli sa často posvätný ruženec, korunku Božieho milosrdenstva, čítaj Sväté písmo a pravidelne sa spovedaj.

Vždy každému odpusť, voči nikomu neprechovávaj pocity urazenosti a modli sa za svojich nepriateľov. Pomáhaj trpiacim, chorým, starým a chudobným. Dobre si všimni, že je v nich prítomný Ježiš Kristus. Svedomito si plň svoje povinnosti. Ak ti to zdravie dovolí, obetuj Pánovi pôst o chlebe a vode v stredy a piatky.

Stále je veľmi aktuálna výzva svätého Jána Pavla II. na modlitbu a pôst: „Naliehavo je potrebná veľká modlitba za život, modlitba, ktorá by prenikla celý svet. V rámci osobitných iniciatív, ako aj v každodennej modlitbe každé kresťanské spoločenstvo, každé hnutie a združenie, každá rodi-

na a každý veriaci nech predkladá vrúcne prosby Bohu, Stvoriteľovi a milovníkovi života. Sám Ježiš nám ukázal, že modlitba a pôst sú najdôležitejšou zbraňou proti silám zla (porov. Mt 4, 1-11) a svojich učeníkov poučil, že niektorých zlých duchov možno len takto vyhnať (Mk 9, 29). Zmôžme sa teda na pokoru a odvahu modlitby a pôstu, aby sme dosiahli, že by sila, ktorá prichádza zhora, zrúcala múry podvodu a lži, ktoré očiam toľkých našich bratov a sestier zacláňajú pohľad na zvrátenosť činov a zákonov, nepriateľských životu a vzbudila v ich srdciach rozhodnutia a úmysly, inšpirované civilizáciou života a lásky“ (EV 100).

MUDr. Blažej Vaščák

snímka: Martin Magda

Stalo sa

- **24. 10. v nedeľu po svätých omšiach bola celosvetová zbierka na misie, na Slovensku bola zvlášť venovaná farnostiam v Keni, ktoré sú najviac postihnuté chudobou a suchom; misijná zbierka je najväčšou akciou solidarity na celom svete**
- 1. 11. v pondelok na sviatok Všetkých svätých bola popoludní pobožnosť na cintoríne: v Ovčí o 13.30, vo Víťaze o 14.30

Stane sa

- **13. 11. bude o 10.00 na fare spoločná krstná náuka v katechetickej miestnosti**
- 28. 11. v 1. adventnú nedeľu oslávime 29. výročie konsekrácie farského kostola sv. Jozefa, robotníka sv. omšou o 7.30 vo Víťaze
- **28. 11. v 1. adventnú nedeľu oslávime 20. výročie konsekrácie kostola sv. Ondreja vo Víťaze sv. omšou o 10.30 v tomto starobylom kostolíku na Vyšnom konci; hlavným celebrantom bude pomocný biskup košickej arcidiecézy Mons. Marek Forgáč**
- 29. 11. v pondelok oslávime 29. výročie konsekrácie filiálneho kostola sv. Barbory v Ovčí svätou omšou o 17.00
- **30. 11. v utorok bude odpustová slávnosť sv. Ondreja v tomto starobylom kostolíku na Vyšnom konci, zasvätená tomuto svätcovi**
- 5. 12. v 2. adventnú nedeľu bude odpustová slávnosť sv. Barbory v Ovčí so slávnostnou sv. omšou o 10.30, ktorú bude celebrovať páter Charbel Hric, dominikán z Košíc
- **11. 12. bude o 10.00 na fare spoločná krstná náuka v katechetickej miestnosti, pokiaľ nám to pandemická situácia dovolí**

Prehľad bohoslužieb

		Víťaz		Ovčie	
8. 11.	Pondelok	**18:00**	† Jozef a Anna Kovaľovci		
9. 11.	Utorok	**18:00**	† František Čech č. 245 (výročná)		
10. 11.	Streda			**17:00**	† Anna Škropeková
11. 11.	Štvrtok	**7:00**	na úmysel Bohuznámej osoby		
12. 11.	Piatok	**18:00**	za prvoprijímajúce deti 2021	**17:00**	† Helena Pribulová
13. 11.	Sobota	**7:00**	† Viktor, Štefan a Anton Gregovci		
14. 11.	**33. nedeľa cez rok - B**	**7:30**	za farnosť	**9:00**	† Veronika Humeňanská
		10:30	30: Veronika Kovaľová a za jej rodinu		
15. 11.	Pondelok				
16. 11.	Utorok	**18:00**	† Mária Novotná (131)		
17. 11.	Streda			**17:00**	† Ján, Veronika a Valentín
18. 11.	Štvrtok	**7:00**	† Štefan Čech		
19. 11.	Piatok	**18:00**	† Andrej Blizman (výročná)	**17:00**	za ZBP rodiny Šimčíkovej
20. 11.	Sobota	**7:00**	za duše v očistci		
21. 11.	**Krista Kráľa rok - B**	**7:30**	† Mária a Valent Magdovci	**9:00**	za farnosť
		10:30	80: Andrej Miženko		
22. 11.	Pondelok	**18:00**	za živých a mŕtvych členov RB		
23. 11.	Utorok	**18:00**	40: Lucia Galdunová		
24. 11.	Streda			**17:00**	50: Peter Kostelník
25. 11.	Štvrtok	**7:00**	† Jozef Jenča		
26. 11.	Piatok	**18:00**	† Aurélia Marušáková	**17:00**	† Viktória a Jozef Šimčíkovci
27. 11.	Sobota	**7:00**	† Milan Prokop		
28. 11.	**1. adv. ned - C**	**7:30**	kostol sv. Jozefa - za farnosť	**9:00**	70: Gabriela Baranová
29. a 20. výr. konsek.		**10:30**	kostol sv. Ondreja		
29. 11.		29. výročie konsekrácie kostola sv. Barbory		**17:00**	† Ján a Mária, Anton a Alžbeta
30. 11.	**Sv. Ondreja**	**18:00**	† Andrej a Anna, Ondrej a Barbora Uliční		
1. 12.	Streda			**17:00**	† Jozef, Agnesa, Marta a Anna Baranovci
2. 12.	Štvrtok	**7:00**	za ZBP Jána Blizmana		
3. 12.	Piatok	**18:00**	† Štefan Čech	**17:00**	† Valent a Barbora, Ján a Mária
4. 12.	Sobota	**7:00**	za živých a mŕtvych členov RB	**9:00**	za živých a mŕtvych členov RB
5. 12.	**2. adventná nedeľa - C**	**! 7:00**	65. manžestva: Čechovci	**10:30**	**odpust sv. Barbory** - za farnosť
		! 9:00	† Štefan Sokol (výročná)		
6. 12.	Pondelok	**18:00**			
7. 12.	Utorok	**18:00**	† Jozef Franc		
8. 12.	**Nepoškvrnené počatie P. M.**	**7:00**	za farnosť	**17:00**	† Valent, Mária a Mária Balogovci
		18:00	† Anna a Jozef Lackovci		
9. 12.	Štvrtok	**7:00**	† Anton Grejták		
10. 12.	Piatok	**18:00**	40. manž.: Stanislav a Ľudmila Ondrovci	**17:00**	40: Anna Baranová
11. 12.	Sobota	**7:00**	† František Straka a za jeho rodičov		
12. 12.	**3. adventná nedeľa - C**	**7:30**	za farnosť	**9:00**	60: Štefan Šimčík
		10:30	za našich birmovancov		

1. november 2021 - pobožnosť ku Všetkým svätým v Ovčí

Ďakovná sv. omša - kaplnka v Doline

10. október 2021 - ďakovná sv. omša našich poľovníkov v kaplnke Narodenia Panny Márie v Doline